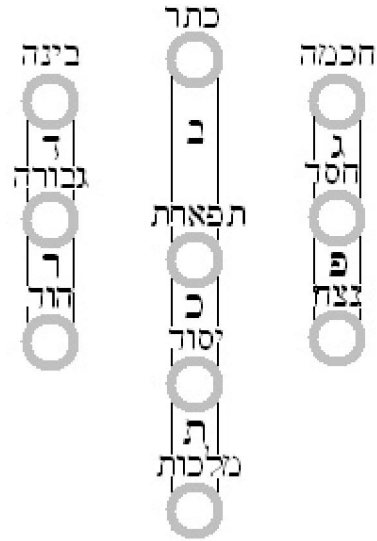

פרק רביעי

פתיחה לפרק ד'

צפרק זה יבואר שצב ארתיות שהן נתיבות זין הספירות מלמעלה למטה. כמו ששלש אמות אמ"ש הן נתיבות מימין אל שמאל, זין חכמה וזינה, זין חסד וגבורה, זין גלח והוד, כמזואר לעיל צפרק ג' משנה א' (ד"ה וחתום צש טבעות). החילוק זין שלש אמות לשצב כפולות הוא תכונה הרע שיש בצפולות, מה שאין כן אלל השלש האמות. וסוד

כפולות למדנו צמדרש (צראשית רצה ד' ו') למה אין תתיב צשני כי טוב וכו' צא"ד רבי חנינא אומר שבו צבראת מחלוקת שנאמר ויהי מצדיל זין מים למים א"ר טציומי אס מחלוקת שהיא לתקונו של עולם ולישוצו אין צה כי טוב מחלוקת שהיא לערצו על אחת כמה וכמה, ע"כ. והוי מושג הצדלה כעין מושג המחלוקת. ואיתא (אבות ה' י"ז) כל מחלוקת שהיא לשס שמים, סופה להתקים. ושאינה לשס שמים, אין סופה להתקים וכו'. ומשמע שאט"פ שא"א להעולם להתקים צלי הצדלה ומחלוקת עכ"ז טוב לא קרינן ליה.

וכמו שיש לכל אחת משלש ארתיות אמ"ש תכונה מיוחדת, רוח מים ואש, כן יש לכל אחת משצב ארתיות הכפולות צג"ד כפר"ת תכונה מיוחדת, חיים, עושר, חן וכו'. וכמו שיש לשלש ארתיות הנקראות אמות אישיות מקצילות, היינו חוב ושרה אמנו ומרים הנציאה, כן לשצב הארתיות המצוארות צפרק זה יש אישיות מקצילות, היינו יוכצד, ורות, ורצקה אמנו, ולאח אמנו, ורחל אמנו, ותמר, ואסתר המלכה. ולכל אחת מהן יש יסוד כמו שיתצאר.

משנה א'

שבע כפולות בג"ד כפר"ת מתנהגות בשתי לשונות, יסודן¹ חיי"ם² שלו"ם³ חכמ"ה⁴ עושר"ר⁵ ח"ן⁶ זר"ע⁷ ממשל"ה.

ואפשר ככה, כי העתיד אינה צרו, כמו שציארנו צפרק א' משנה א'. ועשיית שלום תהיה הצאת האדם והעולם להמטרה המצוקש דווקא. כמו רלון אברהם אבינו שתרח אציו יצא לדת האמת כמו שפרש"י. או שיצא אברהם עלמו לתכלית חפלו ורלנו שכל חייו השתדל ואצה לו, כמו שפירש הכתצ והקצלה.

3. חכמ"ה: (שמות כ"ח ג') אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את צגדי אהרן וגו'. ומה ענין צגדים אלל חכמה, אלל כדאיתא צבראשית רצה (ס"ה כ"צ) ד"א וירח את ריח צגדיו ויצרככו כגון יוסף משיתא ויקום איש לררות. יוסף משיתא צשעה שצקשו שונאים להכנס להר הצית אמרו יכנס מהס ובהס תחלה אמרין ליה עול ומה דלת מפיק דידך נכנס והוליא מנורה של זהב אמרו לו אין דרכו של הדיוט להשתמש צזו אלל עול זמן תנינות ומה דלת מפיק דידך ולא קיבל עליו א"ר פנחס נתנו לו מכס ג' שנים ולא קיבל עליו אמר לא דיי שהכעסתי לאלהי פעס אחת אלל שאכעיסנו פעס שניה מה עשו לו נתנו אותו צחמור של חרשים והיו מנסרים צו היה מלוח ואומר ווי אוי אוי שהכעסתי לצוראי, ע"כ. והוי שלש ארתיות צג"ד רמז דהא אפילו צריח צוגדיו נכנסה ריח גן עדן, ודצר יהו"ה אל משה שיליו על צללאל להכניס אותו ריח צצגדי אהרן הכהן ג"כ. וע"ע לעיל (פרק א' משנה ד', ד"ה עומק טוב ועומק רע)

4. עושר"ר: ויסודו (צראשית ל"א ט"ז) כי כל העשר אשר הליל ה' מאצינו לנו הוא וגו'. איתא צגמ' (צצא מליעא ג"ט) והיינו דלמר להו רצא לצני מחוחא אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו, ע"כ. כי העושר הוא הוא הכצוד. ועטעו רחל ולאח שמטעס אציבהס לצן שגכה צהן דרך צזיון ולא כצדן, ממילא גס העושר אינה שייכת

1. חיי"ם: ויסודו (צראשית צ' ז') ויילר יהו"ה ה' את האדם עפר מן האדמה ויפה צאפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חייה וגו'. שאט"פ שצסופור מעשה צראשית כצר השחמש צמושג החי והחיה, עכ"ז צמושג וצמלת חיים לא השחמש. כי כמו שהאיש נלחי כי חלק אלוה ממעל הוא, כמו כן החיים עלמס נלחיים הס. ומשום זה לא השחמש צמלת חיים עד שצרה את האדם, כדי להדגיש הענין. ולעיל (פרק א' משנה ח') ציארנו חיים פי אמלעות ומשאצ לתכלית הפקת הרלון הפשוט, וכל תולאה ועלול שנלרך למטרה הדיא קרוי חיים. ופי' רוח אלהי"ס חיים היינו הופעה מן קמיה קצ"ה, שכל הופעה צצחי' רוח אלהי"ס חיים עיי"ש.

2. שלו"ם: ויסודו (צראשית ט"ו ט"ו) ואחת תצוא אל אצתיך צשלוס תקצר צשיצה טובה וגו'. ופרש"י (שס) אל אצותיך - אציו עט"ז והוא מצשרו שיצא אליו למדך שעה תרח תשובה, ע"כ. וצפי' הכתצ והקצלה (שס) ז"ל ואפשר לפרש שהשארות הנפש צנלחיותס אחרי חיי ההצל הלזו, להיותה תכלית החפץ והרלון לכל המשדלים צקנין שלמות נפשס, יקרא כאן אצותיך. ויהיה אצותיך שס מפעל אצה שהורחתו החפץ והרלון, וכצר מללנו שס מזה השרש גס צכנוי כמו איוצ (ל"ד) אציו יצחן איוצ וגו', ע"כ ושס צא"ד ועטס תצא אל אצותיך, תצוא אל הנועס העליון הנלחי אשר אליו תתארה נפשך ותשתדל לקרצ אליו (לוא דיינען ערווישונגען) ע"כ. ומיסוד זו משמע ענין עשיית השלוס אין פירושו לפשר זין אדדיס המתחלקים זה על זה ולוחמים זה עם זה, אלל פירושו שיש כמה צריות ואפשריות מה יהיה צעתיד, אפשר תפתח ככה

פתיחה למשנה ב'

ואחרי שיש לשזע כפולות תכונות שניות והצדלה יש לכן גם אפשריות להרע, כי ההפכים נמשכים מן הקלה אל הקלה. אכן התכונות ההפכיים שזמשנה זו לא באים מן הקלה אל הקלה, אלא תמורות, כמו שמפרש צמשנה.

ת"ת, רך וקשה, גבור וחלש, כפולות שהן תמורות, תמורת חיים מו"ת¹⁰, תמורת שלום ר"ע¹², תמורת חכמה אול"ת¹⁴, תמורת עוש"ר עונ"י¹⁶, תמורת ח"ן כיעו"ר¹⁸, תמורת זר"ע שממ"ה²⁰, תמורת ממשלה עבדו"ת²².

פתיחה למשנה ג'

צמשנה זו מוסבר החילוק שבין שש קלוות מוזכרות צסוף פרק א'. כי שם מדובר על המושגים של רוס ותחת, ימין ושמאל וכו', ומשנתנו מדצרת צענין המקום.

משנה ב'

ומתנהגות⁸ בשתי לשונות ב"ב ג"ג ד"ד כ"כ פ"פ ר"ר

ללצן כלל.

הקדם שעשיית שלום היא הצחת האדם והעולם להמטרה המצוקה דווקא. כמו רלון הצרכים אציו שחרה אציו יצא לדת האמת כמו שפרש"י. או שצא הצרכים לתכלית חפלו ורלנו שכל חייו השתדל ואצב לו.

5. ח"ן: ויסודו (צראשית ו' י"א) ונה מלא חן צעיני יהו"ה וגו'. וצא ענין החן עד תכליתו צסוד אסתה המלכה כד"א (אסתה צ' ט"ו) ותבי אסתה גשחת חן וגו'.

12. שלום רע: צחי תמר.
13. תמורת חכמה אול"ת: הכה שמעתי פעם מחכם אחד פ"י מלת אולת. אחד יולא מציתו ונופל לתוך צור צרשות הרצים ר"ל. צצוע עובר עליו וקס ממתחו אולע על ירחיו וילא מפתח מציתו ונופל עוד הפעם לתוך אותה הצור צרשות הרצים. חודש ימים עוצרים עליו והוא על ערש דוי, והכה קס והתהלך צחוץ על משענתו ויולא לרשות הרצים ונופל עוד הפעם לצור הריא. ושולא האיש צצכי תמרוצים, למה קרה לי מקרה כזאת! למסתכלים עליו צרור שאלות האיש פשע היא. עכ"ז האיש ההוא אינו מרגיש שום אחריות למצבו ודן עצמו לשוגג. הלא אולת כזאת צלתי בגיון והשכל הוי צחי יש מאין, תמורת החכמה צצו.

6. זר"ע: ויסודו (צראשית א' י"א) ויאמר ה' תדשא הארץ דשא עשב ומזיע זרע וגו'. ויש צחי אחרת ג"כ נקרא זרע והוא ענין צנים כד"א (שם ד' כ"ה) ותלד בן ותקרא את שמו שת כי שת לי אלהיים זרע אחר תחת הצל וגו'.
7. ממשלה: ויסודו (מייכה ד' ח') וצאה הממשלה הצראשנה ממלכת צצת ירושלם וגו'.

14. חכמה אולת: צחי יוכצד.
15. תמורת עוש"ר עונ"י: הלא דרשה בן זומא (צבות ד' א') איצוה עשיר השמח צחלקו, ע"כ לא שיש לא הרצה נכסים אלא ששמח צמה שיש. והיא תמורת העוני, לא שאין לו וחוסר נכס, אלא שיש לו ואינו שמח צחלקו כדצרי המשנה.

8. בשתי לשונות: קשה ורפה, דרך עליה ודרך ירידה.
9. תמורת חיים מו"ת: להצין סוד החיים והמות הלא איתא (פסיקתא רצתי פרשה י"ד) ויקחו אליך פרה אדומה וכו', אמר לו הקדוש צרוך הוא משה לך אני מגלה עטמי תורה אצל לאחרים חוקה וכו', ע"כ. ושמעתי ממורי ר' שלמה ז"ל שמשום שמשב רצנו לא טעם טעם ע"ז מימיו, שאפילו להניק חלב משדי אשה עכו"ם לא צא לטעום, ולא נכשל צמעשה עגל, גלל בן היה טועם טעם חיים גם צאפר פרה. ואע"פ שלנו פשוטי עם אין טעם צאכילת אפר כידוע, הלא החסרון הוא צנו, ואילו לא פגמנו צטעום טעם ע"ז לא היה נעלם ממנו טעם זו. וצפרה אדומה טמיר סוד החיים והמות ששייכה כאחד אשליה. וצאמת אין מיתה, כמו שאיתא צספ' מי השילוח (חלק א' פ' חקת) וז"ל ויקחו אליך היינו למדרגות משה רצינו ע"ה הנמלא צכל ישראל, כי מרע"ה הוא שורש החכמה של כל ישראל, ולו נצברר טעם פרה אדומה כי פרה רומז על חיים מצוררים. אדומה מורה על תקופות. תמימה היינו תמימה צאדמימות היינו שלא נחלש שום אצב מכה תקופות שיש צב. אשר אין צב מוס, היינו שאין צחכמת ישראל שום חסרון רק היא חכמה מצוררת. אשר לא עלה עליה עול, היינו שמעולם לא היו תחת שום שעצוד רק הש"י מושל עליהם לצדו, וכמ"ס (זכריה י' ו') והיו כאשר לא זנחתים. וזה יתצבר כמשל יוסף אס האחים אף שהיה להם לער ואח"כ נודע להם שהיה אחיהם ונצברר להם שלא היו צלער לעולם אך להם היה לער לפי שעה, ולעתיד יצבר הקצ"ה שגם לפי שעה לא היה לער לשום נפש מישראל, ע"כ עיי"ש. זאת אומרת שעוד יש צנו נקודה חכמה שורש מרע"ה שצכל אחד מישראל, שעוד טועם טעם החיות צצחי, להצין מתק טעם צפרה אדומה. וזה פ"י תמורת חיים מו"ת, שאינם הפכים ומתנגדים זה לזו. אלא מי שמת אז פתאום נפתחים עיניו כאילו הסירו מסוכ מעל פניו ויולא מעולם החשך עלמא דסקרא לעולם האור עלמא דקשוט הוא עולם האמת.

16. עושר עוני: צחי רחל.
17. תמורת ח"ן כיעור: חן והכיעור מן הן הצצרים הסגוליים שא"א להתווכח עליהן למדוד אותן או להגדירן, כי מי שצצו נוטה לאיזה דל מולא חן צאותו דל, וכן להיפך.

10. חיים מות: צחי רות.

18. חן כיעור: צחי רצקה.
19. תמורת זר"ע שממ"ה: ויסודו (שמות כ"ג כ"ט) פן תהיה הארץ שממה ורצה עליך חית השדה וגו'. ופרש"י (שם) שממה - ריקנית מצני אדם לפי שאחס מעט ואין צכס כדי למלאות אותה, ע"כ. והוי משמעות זרע כמו החקוה לעתיד שיפרה וירצה, והשממה כמו הייאוש.

11. תמורת שלום ר"ע: ולא שתמורת שלום קטטה, כי אין דנין צמשנתנו צמושגים הפכיים. ופירושו צצירוף מה צצירנו צמשנה

20. זרע שממה: צחי לאה.
21. תמורת ממשלה עבדו"ת: ועיין רמב"ם יד החזקה - הלכות חמץ ומלה נוסח ההגדה וז"ל, עצדים היינו לפרעה צמצרים ויוליאנו ה' אלקינו משם ציד חזקה וצצרוע נטויה ואילו לא הוליא הקדוש צרוך הוא את אצבותינו ממלרים עדיין אנו וצנינו וצני צנינו משועצדים היינו לפרעה צמצרים וכו', ע"כ. וקשה הלא צבר מזמן נצובכנלר מלך צצל גורשו פרעה וכל המלריים ממלרים, ואיך היינו עוד עצדים לו. ופשוט שלא מדובר על עטס שעצדנו למלך זה או לאומה זאת. כי מי מלך גדול מדוד שצצב את עצמו צאמרו אני עצדך בן אמתך, הלא העצדות והחירות צאדם עצמו הן.

12. ממשלה עבדות: צחי אסתה.

(שמות כג) והשביעית תשמטנה ונטשתה. בשמיטין שביעי חזיב שגא' (ויקרא כה) וקדשתם את שנת החמישים. צימים שביעי חזיב שגאמר (צראשית ז) ויצרך אלהים את יום השביעי. בחדשים שביעי חזיב שגא' (ויקרא כג) בחדש השביעי בחדש, ע"כ. והם עשר שביעין. א) למעלן (ז. ארלות ג.) דורות (ד. אבות ה.) צנים (ו. מלכים ז.) שנים (ח. שמיטין ט.) ימים (י. חדשים. שנים בעולם, ארבעה בנפש, וארבע בשנה. ויש לאמר שיום השבת שייכת גם בעולם ולא רק בזמן דהיינו שנה. ועוד יש לאמר שמלכות שייכת גם בצרך ולא רק באגשים דהיינו נפש.

משנה ג'

שבע כפולות בג"ד כפר"ת, ²⁴שבע ולא שש, ²⁵שבע ולא שמונה. ²⁶שש צלעות לששה סדרים כנגד ²⁷שבע קצוות, מהן שש קצוות מעלה ומטה מזרח מערב צפון ודרום, ²⁸והיכל הקדש מכוון באמצע, ²⁹והוא נושא את כולן. ³⁰ברוך כבוד ה' ממקומו.

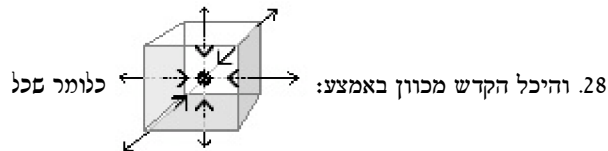
פתיחה למשנה ד'

איתא במדרש (ויקרא רבה כ"ט י"א) כל השביעין חזיבין לעולם למעלן השביעי חזיב שמים, ושמי השמים, ורקיע, ושחקים, זבול, ומעון, וערבות, וכתוב (תהלים סח) סולו לרוכב בערבות ציה שמו. בארלות שביעית חזיבה ארץ, אדמה, ארקא, גיא, ליה, נשיה, תבל, וכתוב (שם לו) והוא ישפוט תבל בצדק ידיו לאומים צמישרים. בדורות שביעית חזיב אדם, שת, אנוש, קינן, מהללאל, ירד, חנוך, וכתוב (צראשית ה) ויתהלך חנוך את האלהים. באבות שביעי חזיב אברהם, יצחק, ויעקב, לוי, קהת, עמרם, משה, וכתוב (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים. בצנים השביעי חזיב שגאמר דוד הוא השביעי. במלכים השביעי חזיב שאל, איש צושת, דוד, שלמה, רחבעם, אביה, אסא, וכתוב (ד"ה ז יד) ויקרא אסא אל ה'! בשנים שביעי חזיב שגאמר

דורות	נפש
אבות	נפש
בנים	נפש
מלכים	נפש
עולם	נפש
למעלן	עולם
ארצות	עולם
ימים	שנה
חדשים	שנה
שנים	שנה
שמיטין	שנה

משנה ד'

שבע כפולות בג"ד כפר"ת, ³¹חקק"ן ³²חצב"ן ³³צרפ"ן

- 28. והיכל הקדש מכוון באמצע: כלומר שכל
- נקודה ונקודה שכלל מקום זה בצד שש קלוות שבאמצע נקודה שביעית.
- 29. והוא נושא את כולן: פ"י הנקודה האמצעית דהיינו השביעית שהיא ספי' המלכות נושא את כל המערכת. והמלכות מהו, ומה מהותה. וזה סוד ויסוד כל היסודות, היא האמונה.
- 30. ברוך כבוד יהו"ה ממקומו: כד"א (יחזקאל ג' י"ג) ותשאי רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד יהו"ה ממקומו וגו'.
- 31. חקקן: עיין לעיל (פרק ג' משנה א' ד"ה חקק, ושם משנה ו') שחקיקה בחי' ספי' מלכות. ופ"י לחרון חרילים בדבר כמו כתיבה על לוח אבן, באופן שזיור החקיקה מאוד חשוב ומדוקדק, בחי' מלכות.
- 32. חצבן: עיין לעיל (פרק ג' משנה ו') וע"ע (פרק א' משנה ט' ד"ה וחצבן) וע"ע (בפרק ז' משנה ז' ד"ה חצב"ן) ביתר הרחבה שפי' להסיר החומר לגמרי. לא כמו הלוח שכותבים עליו ע"י

- 23. שבע כפולות: בצורה שכל אות מהשבע אותיות היא נתיב בקב נמשך ממעלה למטה.
- 24. שבע ולא שמונה: אל תחשוב שהשביל ונתיב שבין ספירת המלכות, היא כנסת ישראל, לשאר מערכות שמים וארץ איננה כל כך חזק ומפולג כמו השביל ונתיב שבין כתר לתפארת, דהא דהא תליא ואין צוה אלא מה שיש צו, ואין צו מה שאין צוה. ואע"פ שכה הקשר והחיבור זה מכה ראונו שיתפשט ראונו ית' בעולם ואין נדמה כחנו לכחו. לא כן הוא. אלא נעון סופן וכו' כדפרישית לעיל (פרק א' משנה ו').
- 25. שבע ולא שש: אל תחשוב שיש למעלה מכתר עוד שביל ונתיב נמשך ממנו ית'. לא כן הוא, אלא ראונו הפשוט מופיע תיכף ומיד בעשר ספירות ואין אמצעות אחרת. (ועיין לעיל פרק א' משנה ז' ד"ה עשר ספירות)
- 26. שש צלעות: כד"א (צראשית ז' כ"א) ויקח אהת מללעתיו ויסגר צר וגו'. וכפרש"י (שם) מללעותיו - מסטריו כמו (שמות כ"ו) וללע המשכן וכו' ע"כ. וקרא אותן ללעות כדי להדגיש הרעיון שיש ביניהם ובאמצעם לז הנקרא היכל הקדש מכוון באמצע.
- 27. שבע קצוות: ויסודו (שמות כ"ה י"ח) משני קלות הכפרת וגו'. ופ"י כל נקודה משש נקודות מרוחק מחצותיה בתכלית הריחוק מן הקצה אל הקצה.

³⁴שקל"ן ³⁵והמיר"ן ³⁶וצר בהן ³⁷ככבים בעול"ם וימים בשנ"ה ושערים בנפ"ש, ומהן חקק שבעה רקיעים ושבע ארצות ושבע שבתות, ולפיכך ³⁸חיבב השביעי תחת השמים.

פתיחה למשנה ה'

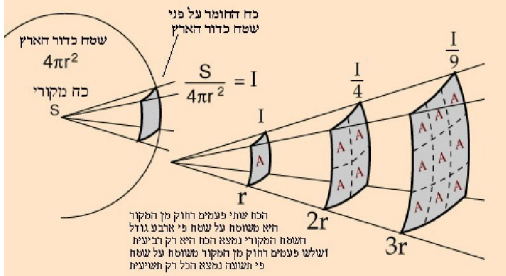
מתחיל לבאר ענין האותיות אחת אחת, לשלשם צסוד עולם נפש ושנה. לכל אחת יום בשבוע, כוכב משבע כוכבי לכת, ושער משבע שערים בראש האדם. וקדם אות תי"ו משום חציבה, שהיא מעין עולם הבא היינו שבת כמו שיתבאר.

יוחאי ע"ה (זוהר ח"צ נ"צ). אמר רבי ייסא אשכחנא בצרא דא בתקיעתא דרצ בצבל תלת וצכן וצכן וצכן לקבל הני תלת וכך הוא סדורא. והטעם מפני כי צסם זה מתעלה הכבוד למעלה עד אין סוף כענין שכתוב (אסתר ד' ע"ז) וצכן אצוא אל המלך, ואסתר המלכה נקשרת למעלה לבקש מלפני המלך על עמה כי נכמרו רחמיה על צניה ואינה זזה משם עד שקורעת גזר דינם, עכ"ל. ובקשה אסתר לדעת איך אפשר שהיא צעלמה תהי' הלנור דרכה תושפע הישועה לישראל, הא קיימא לן שהלנור של שפע קדש חייב להיות קדש ומקודש גם כן, כמו שמצינו אלל יוסף הלדיק כמצואר צספה"ק. ואם תעמא צאחשורוש תפסול את עלמה מלהיות לנור להשפע והגאולה. אלא כדאיתא (מכות כ"ד.) צא חצוקו ובעמידן על אחת שנאמר (חצוקו צ' ד') ולדיק צאמונתו יחיה וכו'. לדיק היינו יסוד, יחיה היינו השפע. אמונה היינו הלנור, ולנור היינו רלון צהיפוך אותיות. והאמונה פשוטה והחזקה שהאמינה אסתר צמרדכי הלדיק וצלוויי שהתיר לה לצא אל המלך ולעשות על פי דצריו כמוצא פי יהו"ה, עשה רושם עלום צכל העולמות. ונעשת אסתר צחי' מלכות, כד"א ותלצב אסתר מלכות, צחי' פה תורה שצעל פה, והיא האמונה חכמים שהיתה לה צמאמר מרדכי. וצחי' תורה שצעל פה היא צחי' שרה שהיתה שומעת פתח האהל, שאצרהס אצינו היה צחי' תורה שצכתצ, דכתיב (צראשית ע"ו ה') ויולא אתו החולה ויאמר הצב נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך וגו'. ופי' כד"א (ירמיה כ"ג כ"ט) הלוא כה דצרי כאש נאם יהו"ה וכפטיש יפלץ סלע וגו'. כה דצרי כאש היא צחי' תורה שצכתצ. וכפטיש יפלץ סלע היא צחי' תורה שצעל פה. שצחי' כה יחי' זרעך שאמר הקצ"ה לצרם הי' צחי' תורה שצכתצ שהראה לו כמו צכתצ כתוצ

ואות תי"ו מקומה צנתיב אשר צין ספירת יסוד לספירת מלכות, וזאת צחי' אסתר המלכה שהציתה גאולה לעולם צציתתה למלך דייקא. ע"י האמונה שהיתה לאסתר המלכה כיתד צל תמוט וצפרט אמונת חכמים שהאמינה כל דצרי מרדכי ועשתה מאמרו לצוא אל המלך מלכי המלכים, צסוד וצכן אצוא אל המלך, כדאיתא צספר תולעת יעקב - סוד התפלה של ראש השנה, סוד שלשה וצכן שצעמידה, וז"ל וצכן שם הוא צסוד שמו יתצרך צסוד ע"צ, כי סוד שם זה הוא היולא משלשה פסוקים שצתורה והם ויסע ויצא ויט (שמות י"ד י"ט-כ"א), וכו'. ואמנם סוד "וצכן" הוא ענין צסוד השם צע"צ והוא סוד החס"ד והרחמי"ם והצבור"ה צסוד שלשה פסוקים, וכנגדם תקנו לומר שלשה פעמים "וצכן". וצמדדשו של רבי שמעון צן

זה עם זה, ופועלים אלו צאלו צכח חומריותן, שכל שני דצרים חומריים מתיחסים זה לזה ומשפיעים זה על זה צחלל העולם. ואין חילוק צין קרובים צין רחוקים ואפשר לתאר פעילותם זה צזה צאלמעת נוסח חשבוני כזו:

38. חיבב השביעי: מן האותיות הכפולות והיינו אות תי"ו. וכן איתא צספי' מי השילוח (חלק א' פ' גח) וז"ל כי הש"ן היא אחרונה שצא"צ כי סוד התי"ו הוא כמוס לעוב"צ ע"כ.

- חקיקה מדוקדקת, אלא בצור שצורת החקיקה אינה מעצבת כל כך. והוא כמו הכשרת אצרהס אצינו להולדת זרע של קימה צהסרת הערלה צחי' יסוד.
33. צרפן: עיין לעיל (פרק צ' משנה צ' ד"ה לרפן) וע"ע (פרק ג' משנה ו') שם ציארתי פי' לרפן שעשה אותן כלי ללרף צבן התשוקה, צחי' תפארת.
34. שקלן: עיין לעיל (פרק צ' משנה צ') ושם ציארתי ענין השקלים ששקל אצרהס לעפרון שהם קנטרין, כדצרי רש"י.
35. והמירן: עיין לעיל (פרק צ' משנה צ') מגזרת (צראשית כ"צ צ') ולך לך אל ארץ המריה והעלכו שם לעלה וגו' ופי' המירן זו תחת זו כמו תמורת ילחץ אצינו צחי' גצורות ודינן עיי"ש.
36. וצר בהן: עיין לעיל (פרק צ' משנה צ' ד"ה ור צבן) וע"ע (פרק ג' משנה ו') ופי' ור צבן שיש צכל האותיות כחות הפכיים לתחוך כחצב חד ולרפאות כלחת, והוא ענין זכר ונקבה.
37. ככבים בעולם: היינו שצעה כוכבי לכת. ומשום הליכתם שאינם שוקטים רגע רק תמיד רלים לעשות רלון קונס נקראים כוכבי לכת. ויסוד העיקרי צהצנת ז' כוכבי לכת היא הידיעה שמתיחסים

כשהיתה צת כ' שאז הוא עיקר התגברות לאדם לתאוות ליפות עלמו ולהתקטט ושאר עניני עולם והיה היה כל כוונתה בכל קישוטה והתיפותה רק לשמים, עכ"ל. והיתה שרה בקטנותה סוכה צרוח הקדש היינו צת ז' ליופי כמבואר, שכוונתה לקשט דיוקנא דמלכא, ושרה ראתה דיוקנא דמלכא כשהציטה על עלמה, וזהו צחי' רוח הקדש. והנה אותו מדה דדיוק היתה לאסתר. שראתה דייקא את עלמה בצגדי מלכות גם צילדותה צצית מרדכי, הילצישה והתקשטה כמלכה. וגם כשנעשתה מלכה על ידי אחשורוש לא היתה המלוכה אללה יותר חשוב, וצגדי מלכותה לא חיצבה יותר ממה שחיצצן צנעירותה. והיתה מדת מלכות אללה דצר טבעי, שכשהציטה ראתה את עלמה מלכה צדיוקנא דמלכא ממש כמו שראתה שרה את עלמה בכל קישוטה והתיפותה כמבואר צנועס אלימלך.

משנה ה'

³⁹המליך אות תי"ו וקשר לו כתר וצרפן זה עם זה, וצר בו שבתי בעולם, ⁴⁰ושבת בשנה, ⁴¹ופה בנפש.

פתיחה למשנה ו'

ואח"כ אות צי"ת ומקומה צנתיב אשר בין ספירת כתר לספירת תפארת, וזאת צחי' רבקה. כתיב (צראשית כ"ב כ"ג) ויתרצלו הצנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את יהו"ה וגו'. ונחלקו המפרשים, רש"י וברמב"ן על הדרישה עם שאלה צנציא או התפללה רבקה ליהו"ה. ואונקלוס תרגמו, ואזלת למיחצב אולפן מן קדם יי ע"כ. לכל הדעות קשה למה הלכה לדרוש את יהו"ה ולמה לא תשאל שאלת חכם ליחזק הגה הוא צאהל, שנעתר לו יהו"ה לתת לרבקה הריון הלא הוא נוכח לה. וגי' לפרש על פי מה דאיתא (זוהר צראשית ק"ג.) ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהו"ה צמקום הזה ואנכי לא ידעתי, וכי תוהא הוא דלא ידע, אלא מאי ואנכי לא ידעתי, כמה דאת אמר (שמואל א' י"ג י"ג) ופני יהו"ה לא חליתי, אמר וכי כל האי אתגלי לי, ולא אסתכלנא למנדע אנכי, ולמייעל תחות גדפי דשכינתא למחוי שלים. תא חזי כתיב (צראשית כ"ב כ"ג) ותאמר אם כן למה זה אנכי, כל יומא ויומא חמאת רבקה נהורא דשכינתא: דהויא שכינתא צמשכנהא ולליאת תמן, כיון דחמאת עאקו דילה צמעבה, מה כתיב ותלך לדרוש את יהו"ה, נפקת מדרגא דא לדרגא אחרא דאיכו הוי"ה, ע"כ. וגי' פי' הזוה"ק שילחק היה

על השמים. אצל לשרה היא שומעת צעל פה. וזה שאיתא צמדרש (צראשית רבה פ' נח ג') רבי עקיבא היה יושב ודורש והצור מתגמנס צקש לעוררן אמר מה ראתה אסתר שתמלוך על שצב ועשרים ומאה מדינה אלא תצא אסתר שהיתה צת צתה של שרה שהיתה ק' וכו' וז' ותמלוך על ק' וכו' וז' מדינות, ע"כ. על פי מה שאמרו (מגילה ט"ו.) ותלצב אסתר מלכות בגדי מלכות מיציעא ליה כו', מלמד שלצשתה רוח הקודש עיי"ש. וכמו שפרשתי לעיל (פרק צ' פתיחה למשנה א') וכדאיתא (ירושלמי סוטה כט.) רבי יוחנן צצס ר' לעזר צי ר' שמעון לא מלינו שדיצר המקום עם אשה אלא עם שרה צלצד וכו', ע"כ. וכדאיתא (מגילה י"ד.) אצי מלכה ואצי יסכה ואמר רבי ילחק יסכה זו שרה ולמה נקרא שמה יסכה שסכתה צרוח הקדש שנאמר כל אשר תאמר אליך שרה שמע צקולה, ע"כ. וגי' פירוש המימרא שאף קודם שצגרה שרה עוד צקטן קטנותה צבר סכתה צרוח הקדש. כמו שיצאר לקמן מדברי הרבי רבי אלימלך. רק לכאורה קשה לשון המדרש צדברי רבי שאמר מה ראתה אסתר שתמלוך וכו'. הלא יותר נכון הי' הלשון למה זכתה אסתר וכו'. מה ענין ראייה לכאן. ולתרוץ אקדים מה שמפורש צספר גועס אלימלך (פ' חיי שרה) ויהיו חיי שרה כו' פירש"י צת ק' צצת ק' כו' צצת ז' ליופי. ולכאורה מה נפקא מינה שהיתה צצת ז' ליופי. ונראה דרש"י ז"ל כיון צדצריו לרמז על צ' מדרגות שמחויב האדם להתנהג צהם כל ימי חייו. דהיינו האחד להזכר ולהשמר צמאוד מאוד מכל חטא ועון שלא יעבור ח"ו על שום ממלות עשה ולא תעשה. ומדרגה צ' דהיינו גם צצרים המותרים כמו אכילה ושתייה ומלצושים וכדומה צריך להכניס הכל אל הקדושה לכיון צהם לשמים דהיינו אדם שמלציב עלמו ומקשט עלמו צמלצושים וקישוטים יפים וגאים. יהיה כוונתו לקשט דיוקנא דמלכא כמבואר צגמרא. וכן צכל דצר יהיה כוונתו לשמים וכאשר יתנהג כך אצי כל מה שיהיה לו הן ממון והן מלצושים יספיק את עלמו צמה שיש לו וישמח צהם וחיוו חיים שלו אצל אם אין כוונתו צכל הגי' לשמים אצי תמיד יחסר לו ולא יהיה לו די וסיפוק לעולם. וגמלא חיוו אינן חיים ואין החיים שלו. וזה רמז פשוט צת קו"ף צצת ק' שלא היה צה שום חטא ממלות עשה ולא תעשה. וצת ק' צצת ז' ליופי ומדרגה צ' דהיינו כמו תינוק שהוא מקשט עלמו אין יודע להתפאר עלמו ולחשוק להתקשט צקישוט יקר כך היתה שרה

39. והיא צטוי אמונה צהקצ"ה שהצטיח לנו על התשובה שתקבל. (צ תפלה שהיא התקשרות צו ית' צהכוה צאמונה. ג.) ולדקה תהיה לנו לעתיד, ומדובר על האמונה צחי' דקה, כד"א (צראשית ט"ו ו') והאמן ציהו"ה ויחשבה לו דקה וגו', והאמונה שייכת על העתיד. וכדאיתא צמאמר פתח אליהו (תיקוני זוהר י"ז.) פה מלכות תורה שצעל פה קרינן לה ע"כ.

39. המליך אות ת: זו הנתיב צצין מלכות ויסוד.
40. שבת בשנה: כי השצת היא יוס השציעי ושציעין צציון, והיא פנימיות כל הימים.
41. פה בנפש: כי הפה היא מצוה דרוחא ומפקנא דיליה כדפרישית לעיל (צפתיחה לפרק א' משנה ט' צצס הזוה"ק.) ושלשה צחי' תשובה ותפלה ולדקה שצס שלשה צחי'. א.) תשובה על העבר,

צחי השכינה הקדושה כמו שהסברנו צפרק א' משנה ו' (ד"כ יחיד הוא) צחי פחד יחזק אצינו ע"ה שלידת יחזק היה החגלות השכינה הקדושה בעולם, שפעל אצרהס אצינו בחפלתו ועצדתו כל ימיו, וזהו צחי אנכי הראשון שצעשרת הדצרות שהקצ"ה הוא אלהי"ך צפרט (ולא כתיב אלקיכס בכלל) כלומר בתוך קרצ כל אחד ואחד. וזה גם פי הגמ' (שצת ק"ה). רבי יוחנן דידיה אמר אנכי נוטריקון אנא נפשאי כתיבת יהצית, ע"כ. כי ענין תורה שצכתצ היא צחי גצורות, שכל ספר ופרשה ושורה ומלה מלומלס ומדוקדק עד אין חקר, ואסור להוסיק או ליגרע ממנה אפי' אות אחת. ופי' אנא נפשאי כתיבת שהקצ"ה כציכול למלס כצודו והכניסו כולו צתורתו הקדושה צחי כתצ. וכמו שהסברנו לעיל (צצחי אסתר) שאצרהס אצינו היה צחי תורה שצכתצ, דכתיב (צראשית ט"ו ה') ויולא אתו החולא ויאמר הצט נא השמימה וספר הכוכבים וגו', שצחי כה יחי זרעך שאמר הקצ"ה לאצרס הי' כמו תורה שצכתצ שהראה לו כמו צכתצ כתוצ על השמים. והנה מהצטחה זו שנתצשר אצרהס נולד יחזק, וגם הוא הי' צחי תושצ"כ, צחי אנא נפשאי כתיבת יהצית, שלידת יחזק היה גלוי שכינה בעולם. וזה פי' הזוח"ק לעיל, כל יומא ויומא חמאת רצקה נהורא דשכינתא: דהויא שכינתא צמשכנהא ולליחת תמון, ע"כ, שרצקה דרה צאהל עם יחזק צחי שכינה, צחי אנכי, צחי אנא נפשאי וכו'. וזה פי' הזוח"ק כיון דחמאת עאקו דילה צמעחא, מה כתיב ותלך לדרוש את יהו"ה, נפקת מדרגא דא לדרגא אחרא דאיהו הוי"ה, ע"כ. שרצקה הציינה שהיסורים צאים לה מצחי אנכי, צחי שכינה, ותאמר עם כן למה זה אנכי דייקא. דהא מקדם חשצ שצצר תקנה פגס הנחש שצחוב⁴² כד"א (צראשית כ"ד ס"ד) ותשא רצקה את עיניה ותרא את יחזק ותפל מעל הגמל וגו'. הוא הגמל שרצצ עליו סמאל כשהטיל צה זוחמא, כדאיתא צפרקי דרצי אליעזר⁴³ (פרק י"צ) וחשצה רצקה שהיסורים הס דווקא אותה צחי

שהשכינה נאחזת צהס, אז הלכה לדרוש את הוי"ה ולא השכינה צחי יחזק, ונפקת מדרגא דא לדרגא אחרא דאיהו הוי"ה. כי רצקה מקור מדת תפארת, צחי יעקצ אצינו מלצר ומשה רבינו מלגא⁴⁴, וכשרלצו הצנים צקרצה לא ידעה ולא הציינה רצקה למה זה לה, הא לאו לצאת קיימת, כי היא צחי חוה, צחי אס כל חי⁴⁵, והא קיימת לן (כתוצות ס"א). עולה עמו ואיינה יורדת עמו, ר' אלעזר אמר מהכא כי היא היתה אס כל חי לחיים ניתנה ולא לצער, ע"כ. וזה עיקר הלימוד מחוה מצחי' השס שקרא לה אדס. ואחר שהציינה רצקה שצאים לה יסורים מאותו צחי' של יחזק היא השכינה אמרה אס כן למה זה אנכי דייקא, כי אין זה שייכת לי לצחינתי כי אני מרצצה למדת תפארת, ותלך לדרוש את יהו"ה צחי' תפארת. ולא כתיב שכלכה לדרוש מיהו"ה אלא את יהו"ה, כי הא דאיתא⁴⁶ שמעון העמסוני היה דורש כל אתין שצתורה כיון שהגיע לאת ה' אלהי"ך תירא פירש וכו' עד שצא ר' עקיבא ודרש את ה' אלהי"ך תירא לרצות תלמוד חכס. ורצקה שידעה שתוליד שורש כל הגשמות צחי' תפארת, צחי' יעקצ ומשה, דרשה ג"כ את יהו"ה לרצות תלמוד חכס, ולא ידעה להוסיק צחי' יראה וגצורה צחי' שכינה, שך עלה צמחשצה לקבל יסורים כמו שדרשה רבי עקיבא.

וזהו דכתיב (צראשית כ"ה כ"ג) ויאמר יהו"ה לה שני גיים צצטנך וגו'. פי' ויאמר יהו"ה לה היינו ליה' אחרונה שצסס, היינו השכינה, לה דייקא נאמרה דרוש זו של את לרצות תלמוד חכס. אולם סוד הדצר הוא כך, שצעשו נטמן נילון תורה עילאה דנפקת מחכמה עילאה⁴⁷, ולכן מלא עשו חן צעיני יחזק אציו צצחי' (קהלת י' י"צ) דצרי פי חכס חן וגו'. ואיתא צמדרש הנעלס (ויאל, מאמר הארץ אשר אתה שוכצ עליה) ר' יעקצ פתח, (ישעיה כ"ו י') יחן רשע צל למד לרץ וגו'. תניא, א"ר יעקצ, ווי שהרשע יוחן צעוה"ז, זה זרעו של עשו הרשע. ומפני מה יש להס חן ורחמים.

42. ספר מגלה עמוקות על התורה - פרשת תולדות וז"ל ויאמר ה' לה דכוונתה שלא להחעצר רק פעס א' שניהס צאים צצ"א וצטוצ כוונתה גרמה שגס עשו יחי' מתוקן לע"ל גיים זה אנטוניוס ורבי כי לולי זה לא הי' תקומה בעולם ממנו. וכמו שסמאל רוכצ על גמ"ל גר"ס מית"ה לעול"ס ורצקה צא לתקן זה הקלקול והפילה מעל הגמ"ל כשראתה את יחזק שהוא צן זוגה לקציל אדס קדמאה לכן נפלה אז מעל הגמל לתקן מעשיה הראשונים ע"כ אמרה א"כ שעדיין לא נטברה העיסה א"כ למה זה אנכי על גלגול זה למה צפעס זה מרחס ילאתי הלא לא תקנה כלום כי כוונתה הי' לתקן טיפה קדמאה שחטאה צה חוה שהטיל נחש צה זוחמא, ע"כ.

43. כן מוצא בילקוט ובעוד הרבה מדרשים, ועיין לעיל צפתיחה לפרק צ' משנה א' ד"ה ואפשר.

44. צתיקונים תיקון י"ג (כ"ט סע"צ) יעקצ מלצר משה מלגאו.

45. עיין לעיל פרק צ' פתיחה למשנה א' ד"ה כדאיתא.

46. כן העיר צפי' קול אליהו (צראשית כ"ה כ"צ) וז"ל יש לפרש עפ"י

47. ועל זה אמרו צאיכה רצה (צ' י"ג) אס יאמר לך אדס יש חכמה צגיים תאמן הדא הוא דכתיב (עוצדיה א') והאצדתי חכמים מאדוס ותצונה מבר עשו וגו'. יש תורה צגיים אל תאמן דכתיב (איכה שס) מלכה ושריה צגיים אין תורה וגו'.

מפני שזרעו של יעקב לא למד לדק. בארץ נכוחות יעול, זו ירושלים, שהיא ארץ נכוחות, ע"כ. והנה חן ורחמים הם צחי' תפארת, צחי' רבקה. והיה עשו צחי' אנכי⁴⁸ כמו שאמר יעקב כשלבש בגדי עשו אנכי עשו צכור, ואע"פ שרבקה צענמה לא הות עלולה לריילת הצנים בקרבה מצחינותה בתפארת, לא היתה יכולה להגן בעד יעקב כי שני תאומים צצטנה, גם יעקב וגם עשו מפני החן שצטעו.

משנה ו'

⁴⁹המליך אות ב"ת וקשר לו כתר וצרפן זה עם זה, וצר בו צדק בעולם,⁵⁰ ואחד בשבת בשנה, ועין ימין בנפש.

פתיחה למשנה ז'

ואח"כ אות גמ"ל ומקומה צנתיז אשר צין ספירת חכמה לספירת חסד, וזאת צחי' יוכבד סוד החכמה והאלות היא תיקון הפגם צזיווג זכר ונקב שאירע אחר שאכלו אדם וחיה מעץ הדעת טוב ורע. כדאיתא בספר צרית מנוחה (הדרך הראשונה) וז"ל השמחה מקום קצרות התאוה. מי שלא הגיע למנוחות מקום קצרות התאוה לא ראה חור ולא השיג חכמה, ע"כ⁵¹. וכן איתא צרמז"ס (יד החזקה - הלכות איסורי ביאה כ"צ כ"א) גדולה מכל זאת אמרו יפנה עלמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה וצחכמה הוא אומר (משלי ה' י"ט) אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירווך בכל עת צאבצבה תשגה תמיד עכ"ל. ואיתא צמדש תנחומא (פקודי ט') וז"ל אלה פקודי המשכן וגו' ונחשת התנופה ונחשת הכלות שכן בלשון יון קורין לכלה

ינפי אתה מולא צטעה שהיו ישראל צעזודת פרך צמלרים גזר עליהם פרעה שלא יהיו ישנים צצתיבהן שלא יהיו משמשין מטותיהן אמר רבי שמעון צר חלפתא מהו היו צנות ישראל עושות יורדות לשאוב מים מן היאור והקצ"ה היה מזמין להם דגים קטנים צחוך כדיהן והן מוכרות ומצטלות מהן ולוקחות מהן יין והולכות לשדה ומאכילות את צעליהן שם שגא' (שמות א') צכל עזודה צשדה משהיו אוכלין ושותין נוטלות המראות ומצטעות צהן עם צעליהן זאת אומרת אני נאה ממך וזה אומר אני נאה ממך ומתוך כך היו מרגילין עלמן לידי תאוה ופרין ורצין והקצ"ה פוקדן לאלתר⁵² רצותינו אומרין יש מהן יולדות שנים צצת אחת וי"א ששה צכרם אחד וי"א שנים עשר צכרם אחד וי"א ששים רצוא מי שאומר שנים דורש פרו וישרלו מי שאומר ששה פרו וישרלו וירצו ויעלמו צמאד מאד הרי ששה מי שאומר שנים עשר פרו שנים וישרלו שנים כו' הרי שנים עשר מי שאומר ששים רצוא שכתוב דגים ישרלו המים וכאן כתוב וישרלו וכל המנין האלו מן המראות וכתוב צהן ותמלא הארץ אותם (שם) וכאשר יענו אותה כן ירצה וכן יפרוך צצכות אותן המראות שהיו מראות לצעליהן ומרגילות אותן לידי תאוה מתוך הפרך העמידו כל הצצות שנאמר (שם י"ב) ילאו כל צצאות ה' מארץ מלרים ואומר הוליה ה' את צני ישראל מארץ מלרים על צצאותם (שם) כיון שאמר לו הקדוש צרוך הוא למשה לעשות את המשכן עמדו כל ישראל ונתנדבו מי שהציוא כסף ומי שהציוא זהב או נחשת ואצני שוהם ואצני מלואים הציוא צצריזות הכל אמרו הנשים מה יש לנו ליתן צנדצת המשכן עמדו והציוא את המראות והלכו להן אלל משה

שלא רתה להסתכל צפני השכינה, שהי' פני יחוק פני שכינה כמו שהסברנו לעיל פרק א' צמשנה ו' (ד"ה יחיד הוא) וצצכות שצמנמה את עלמה ותראה מתצטע ילא צנה כשמש צגצורתה צחי' תפארת.

50. אחד בשבת בשנה: יום א' צחי' חסדי חסדים והתפשטות הרצונות שונלדו ציוס השצת צשעת המנחה, כדאיתא צצו"ק (חלק צ' פ"ח:) תא חזי, צכל שיתא יומי דשצתא כד מטא שעתא דללותא דמנחה, דינא תקיפא שלטא וכל דינין מתערין, אצל ציומא דשצתא כד מטא עידן דללותא דמנחה, רעוא דרעוין אשחכא, ועתיקא קדישא גליא רלון דיליה, וכל דינין מתכפיין, ומשחכא רעויתא וחידו צכלא, ע"כ והאי רלון דהיינו הרלון הפשוט מתפשטת והולכת לתוך ששת ימי המעשה להשקות אותם מי רלון. וציוס הראשון שיוס השצת היא צהעצר אללה, ועוד מתצשמת מאורה וקדושתה הוי' כולה חסדים.

51. וצספ' דגל מנחה אפרים פ' צראשית (ד"ה ויאמר צא"ד) וז"ל שמעתי מאח"י נשמתו עדן רבי ישראל צעל שם טוב שאמר שכתוב צספר צרית מנוחה (דף ז': דפוס וורשא תרמ"ד) שחכמה נקרא קצרות התאוה כי כשאדם צדוק צחכמה ממילא כל התאוות צטלין ממנו ולכך נקרא קצרות התאוה היינו שעל ידי החכמה הוא מקצר ומצטעל כה התאוה מעליו, ע"כ.

52. עיין לקמן צחי' רות.

48. צספר פרי לדיק פרשת תולדות - אות א' וז"ל צא"ד צמה שאמר יעקב אצינו אנכי עשו צכור, ואיך הוליה מפיו דבר שאינו וצווכר הקדוש (קמ"ג א') איתא שהתפלל אז הוליה נפשי משפת שקר. אך צמה שלבש בגדי עשו הוליה כל הנילוין קדישין מעשו. וזה שאמר לו שמה שמלא עשו חן צעניך הוא הנילוין קדישין שצו וזה צכר צידי אנכי עשו צכורך ואיתא מהצריז"ל על מה שנאמר, כי ליד צפיו דקאי על נשמת רבי מאיר דפק מנירון כמו שאמרו (גיטין נ"ו.) והוא שורש תורה צבעל פה סהם מתנייתן רבי מאיר. וזה שאמר אנכי עשו וגו', שהקדושה שגשא חן צעניך מעשו זהו צידי ואנכי הוא.

49. המליך אות ב': זו הנתב צצין כתר ותפארת. צחי' רבקה אם יעקב מרכבה לתפארת. וכתוב צה (צראשית כ"ד ס"ה) ותקח הלעיק ותתכס וגו'. וקשה הא למדנו דעל פי רוב צצנין ההתפעל יתואר דצרים שאינם כן כמו מתצבד, מתעשר ומתרושש וכמו שפרש"י (משלי י"ג ז') מתעשר - מראה עלמו עשיר ע"כ. אלא כמו שתרגם ירושלמי (שם) ונסיבת רדידא ואתצמנמת ציה ע"כ. שרבקה צמנמה את עלמה. ולא עלתה לה הצמנום כמו דאיתא צמדש (צראשית רבה פ"ה ז') ותסר צגדי אלמנותה מעליה ותכס צלעיק, שתיס הם שנתכסו צלעיק תמר ורבקה ושתיהם ילדו תאומים רבקה ותקח הלעיק ותתכס, תמר ותכס צלעיק ותתעלף ע"כ. וז"ל שמה שצא יעקב אצינו למדת תפארת צא צצכות אמו

כשראה משה אותן המראות זעף צהן אמר להם לישראל טולו מקלות ושצרו שוקיבן של אלו המראות למה הן לריכין א"ל הקצ"ה למשה משה על אלו אתה מצזה המראות האלו הן העמידו כל הצאחות הללו במלרים טול מהן ועשה מהן כיוור נחשת וכנו לכהנים שממנו יהיו מתקדשין הכהנים שנאמר ויעש את הכיוור נחשת ואת כנו נחשת צמראות הנוצחות אשר לצאו צאותן המראות שהעמידו את כל הצאחות האלה לפיכך כתיב ונחשת התנופה שצעים ככר נחשת הכלות אמר הקצ"ה צעו"ז נתנדצתם למשכן שהוא מתכפר עליכם ולעתיד לצא אני מכפר עליכם ואורב אתכם נדצה שנאמר (הושע י"ד) ארפא משוצתם אורבם נדצה אמרו אין לנו לא משכן לא מקדש תהא לפניך תפלת פינוד נדצת המשכן אמר דוד נדצות פי רלכ נא ה' (תהלים קי"ט) ע"כ. והנה המדרש הזה ראוי לו פירוש ארוך ונכדד. וללרכינו דע כי העלה היועלה לנשים ליעול המראות להציט צהן עם צעליהן וכו' שמתוך כך היו מרגילין עלמן לדי תאור ופרין ורצין וכו', זו היתה עלת יוכד ומחמתה. וכשהציאו הנשים למשה את המראות הצאחות הציאה גם מרים אחות משה אותה מראה שצה הציטו עמרס ויוכד ושנתחממו וחמדו צה. ועל זה זעף משה שעוד היה נרשם צהמראה התאור שלצציו ואמו צשעת זיווגס שממנו נולד משה עלמו. ולא הצין משה שאין לכל אדם עינים כאלו להציט ולראות צמראות עוד מה שגרשם צהם לאחר שמונים שנה וכו'. ודחפס צשתי ידיס. אולם הסציר לו הקצ"ה שיש יש יסודות עלומות ועמוקות נכצדות וחשצות שמוכרחים כלל ישראל להם שלא נתנו למשה, וזה סוד סילוק נגיעה שעליה מרמזת הכיוור וכנו, כמו שציארתי צפירושי להגדה של פסח (סימן ורחץ) עיי"ש. שהתאור היה כמו המיס המטהרים ומנקיס את הגוף רק ובלצד כשהאדם מנגצ עלמו מהמיס ואינו אחז ומחזיק צהם. וזה ענין סילוק נגיעה. וכעין זה איתא צספי מי השילוח (חלק א' פ' תשא) ורחצו ידיהם ורגליהם. ענין רחילת הכהנים מהכיוור הוא ענין סילוק והסרת נגיעה, כי רחילת מורה ע"ז כמ"ש אכל עגלה ערופה ורחצו זקני כו' ואמרו ידינו לא שפכו כו' והוא שאמרו שאין להם שוס נגיעה וחלק צזה המעשה, וגם הכהן העוצד הולרך לרחילת היינו שיסיר נגיעתו ומצטל דעתו ורלוגו נגד רלון הש"י היינו שאינו עוצד רק מה שהש"י חפץ, וכן אשר

לנטיינו לטול ידינו שחרית וקודס סעודה הוא ג"כ קודס שיתחיל האדם לעסוק בצרכי הגוף לריך תפלה להש"י צחס שיצא לידו דצר מעניני עוב"ז שהוא ח"ו נגד רלון הש"י אז הוא מצקש מהש"י שיטול ויסיר את תאותו מזה ואף גם צדצר היתר נמלא ג"כ עוצ והיפכו כי צחס יאכל האדם דצר היתר וילך אח"כ צכח הזה ויעשה עצירה אז נגלה הדצר כי לא קבל כח הטוצ שצזה הדצר, וע"ז הוא הרחילת שהוא תפלה להש"י שצכל דצר לא יקבל רק כח הטוצ שנמלא כי נחלה הצחה לו לאדם ממקוס אמר מתנה עליה שלא ירשנה, ולזה קצעו לומר פרשת הכיוור קודס התפלה וקודס פרשת הקרצנות היינו שלא נתפלל רק על מה שהש"י חפץ, עכ"ל. והנה כלל גדול צספר יצירה כי המיס מרמזים לתאור ותשוקה. שהתאוות עלמס הם מיס שיכולים לעבר את האדם עם ישחמש צס לנקיון ולא יאחוז צהם ח"ו כקנין הגוף, צחי' סילוק נגיעה וניגוב ידיס. כי עם לא ינגצ ידיו היטצ מן הרטיצות עוד יולכלכו יותר כי נכשרים על ידי המיס לקבל טומאה וזוכמא יתירה. ועוד הערה אחת צמדרש, רצותינו אומרין יש מהן יולדות שנים צצת אחת וכו' וי"א ששים רצוא דכתיב ישראלו המיס וכו', וכן איתא צמדרש (שיר השירים רבה ד' צ') רצי היה יושצ ודורש ונתמנס הליצור צקש לעוררך אמר ילדה אשה אחת צמלרים ששים רצוא צכרס אחת והיה שס תלמיד אחד ורצי ישמעאל צרצי יוסי שמו אמר ליה מאן הות כך אמר ליה זו יוכד שילדה את משה ששקול כנגד ששים רצוא שהס כל ישראל וכו' עיי"ש. ומראות הצאחות שהציאו פתח האהל מרמז למשה עלמו שהיה צמראה שהציטו צו עמרס ויוכד צכוונה להוליד למשה שהוא צעלמו צחי' ששים רצוא לצאחות דייקא. ואמר לו הקצ"ה שאפילו אס יציטו הכהנים שמקדשים ידיהם ורגליהם קודס העצודה ויראו כל התאוור והחשק ההוא שעוד רשוס צמראות הכיוור וכנו לא יזיק להם. אדרבה זו היא התיקון שתקנה צו יוכד את חטאו של אדם הרששון שפירש מחור כל אותס ק"ל שנה והוליד רוחין וכו'. וזו היא הנתיב צין חכמה לחסד.

משנה ז'

⁵³ המליך אות גמ"ל וקשר לו כתור וצרפן זה עם זה, וצר בו ⁵⁴ חמה בעולם, ⁵⁵ ושני בשבת בשנה, ואף ימין בנפש.

לכס יראי שמי שמש לזקה ומרפא צכנפיס, תא חזי זמין קצ"ה לאנהרל לון לישראל, ההוא שמשא דגניו קצ"ה מיומא לחצברי עלמא, (דגנז קצ"ה) מקמי רשיעי דעלמא, כמה דכתיב (איוב ל"ח ט"ו) וימנע מרשעים אורס, וההוא נהורא גניו ליה קצ"ה, דכד נפק צקדמיתא הוב נהיר מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא, כיון דאסתכל צדריה דאנוש וצדריה דמצול וצדריה דהפלגה וצכל אינון חייצוא, גניו ליה לההוא נהורא. כיון דאחא יעקב ואתדצק צההוא ממנא צרצרא דעשו, ואכיש ליה צירכא דיליה והוב נכי,

53. המליך אות ג': זו הנתיב צין חכמה לחסד. צחי' יוכד אס משה ואברן שתקנה ק"ל שנה שפירש אדם הרששון מחור אשתו והוליד אדם ששים רצוא לילין ושדים, צשגס הוא צשר הוא משה כדאיתא צשיליה חולין (קל"ט). והולידה יוכד ששים ריצוא חסדים צכרס אחד צחי' יש מאין. וסוד ימין הוא סוד העצר, לכן תקנה את העצר מ"ה שהיה צכר, כד"א (קהלת א' ט') "מה ש"היה הוא שיהיה ר"ת משה, כמבואר צתיקו"ז (תיקון ס"ט קיא).

54. חמה בעולם: איתא (זוה"ק חלק א' ר"ג:) (מלאכי ג' כ') וזרחה

פתיחה למשנה ח'

ואח"כ אות דל"ת ומקומה בנתיב אשר בין ספירת בינה לספירת גבורה, וזאת צחי' רות המואציה, והנה איתא בכתבי האריז"ל (שער הפסוקים, פרשת וירא) כל הגשמות הקדושות של מלכות בית דוד, עד המשיח, כלם היו כלולות ברות כנודע, וכולם נתערבו בקליפות, ולא נתבררו משם, עד שנתגיירה רות, וזה היו כלולות כלם ע"כ. ונ"ל לבאר קלת ענין זה ואיך נתערבו הגשמות בקליפה בחטאו של אדם הראשון אבאר קודם ענין המיתה בכלל. יודעים הם דברי הר"ר שמהם צונים מפרשיסחא צענין גדלות אדם הראשון קודם החטא, וז"ל⁵⁶ ומקודם החטא היה אדם מתצונן בכל עת ובכל רגע. והיא התיחדות החכמה בנפש, שכל חלקי הנפש היו מתצוננים בחכמת השם יתעלה. ונמלא, שגם ידיעה לא היה לו. כי כל עלמות הנפש היה מלוכב בהתצוננות הזה בכל עת ורגע, עכ"ל. ובספי' רמתיים לופים⁵⁷ מסביר דבריו קלת וז"ל לפי שקודם החטא היה תמיד דבוק בהשגת אלקות כ"כ, עד שלא היה יודע ומרגיש שהוא המחשב ומשיג. והיה זה צלי הפסק כלל, וכל חיותו וחושיו היה מלוכב בזה תמיד צלי הפסק. וכל עבודת הדייקים להגיע לזה המדריגה עכ"פ איזהו זמן.

ונמלא, זה המדריגה היה באמת מדת 'אין'. ואחר החטא נפל מזה, והרגיש שהוא משיג. וזה פירוש 'כאחד ממנו', כי מקודם היה אחד ממש ועתה נעשה כשנים, עכ"ל. והענין הוא שאדם הראשון קודם החטא לא היה יודע שהוא יודע ושיש מושג של ידיעה ושאינו לדעת כלל, כי היה עוד נכלל בחכמה עילאה צחי' אין, צחי' והוא באחד דייקא. ואחר החטא היה מוכרח שיהיה לו ידיעה מזה התצונה שהוא יודע שהוא מתצונן, צחי' והיה כאחד דייקא בכ"ף הדמיון. וזה שאמר הר"ר צונים פי' ועתה פן ישלח ידו ואכל גם מעץ החיים. פירוש, עץ החיים הוא הטפל אליו ע"כ, שתהיה הרוחניות לעולם רק בצחי' גם, לשון הטפל, ולא העיקר, ובאם יחיה האדם לעולם לא יחזור אף פעם לאותו מדרגה של 'אין' שהוא באחד, צחי' התצוננות צלי צחי' ישות ועלמות. כי באם יודע האדם שהוא צדעת צחי' שכל המשכיל, אז אי אפשר לו לבא למדרגה זו שהסדרנו לעיל בצחי' תמר שתסור ממנו לגמרי צחי' השכל, כדברי המי השילוח וז"ל כי באמת מה האדם ומה יוכל לפעול בשכלו אבל מה שיעשה בצעו זה הוא כח' אשר בו. וזה אשר השיג בן זומא הבדל גדול, ובאמת לעתיד כאשר יברר ה' כי הכל מאתו יתראה מפורש כי לא הופסק דבר בין

מזה התצונה שהוא יודע שהוא מתצונן. וזה פירוש, בן האדם היה כאחד ממנו, רלונו לומר, כאחד צפני עלמו שהוא יודע מההתצוננות הזה. ועתה פן ישלח ידו ואכל גם מעץ החיים. פירוש, עץ החיים הוא הטפל אליו, ואכל, היינו גשמיות (וחי לעולם - היינו רוחניות). ויהי התערבות טוב ברע שלא יפרד לעולם. ודברים אלו עמוקים ואי אפשר לפרש יותר, ע"כ.

57. צספ' רמתיים לופים (צא"ר פרק ג' אות י') וז"ל הענין, כמו ששמעתי מאדמו"ר זי"ע על הפסוק בן האדם היה כאחד ממנו כו'. לפי שקודם החטא היה תמיד דבוק בהשגת אלקות כ"כ, עד שלא היה יודע ומרגיש שהוא המחשב ומשיג. והיה זה צלי הפסק כלל, וכל חיותו וחושיו היה מלוכב בזה תמיד צלי הפסק. וכל עבודת הדייקים להגיע לזה המדריגה עכ"פ איזהו זמן. ונמלא, זה המדריגה היה באמת מדת 'אין'. ואחר החטא נפל מזה, והרגיש שהוא משיג. וזה פירוש 'כאחד ממנו', כי מקודם היה אחד ממש ועתה נעשה כשנים. ולשון 'ממנו' הוא לשון מעלמו. כמ"ש מזיל עני מחזק ממנו, וכמ"ש חז"ל (סוטה פ"ז) על הפסוק כי חזק הוא ממנו - מעלמו. כי אמרו אין צעב"צ יכול להוציא כליו. ו'אכל', היינו גשמיות. 'וחי לעולם' היינו רוחניות. ויהיה תערובות טוב ורע. ומשיח יהיה במדריגה הנ"ל, כמו קודם החטא. וזה פירוש שם, אדם קודם החטא, היינו לשון רעיון ומחשבה. והנה צקבלת מהציל הכל ובש"ס היפוך מזה. וכל הדייקים אינם יכולים להיות בשני המדריגות יחד, אך משיח יהיה לו שני המדריגות בלתי הפסק רגע, שהוא מדת 'אין'. ויהי מחצר עולם התחתון לעולם העליון צלי הפסק, עד כאן דבריו הקדושים. ולעור"ב יהיה כל הדייקים בצחינה זו. ודמעה"ה שהיה תיקון החטא של אדמ"ר כמ"ש דוד מלך ישראל חי וקים כנ"ל, זכה להאיר פניהם בהלכה כמ"ש (סנהדרין ז"ג) וה' עמו, היינו צלי הפסק כנ"ל, ע"כ.

כדין מה כתיב (בראשית ל"ב) ויזרח לו השמש, מאן שמש, ההוא שמשא דגניז, בגין דאית זיה אסותא לאתסאה ליה מארכובתיה, ולבחר אחסי בההוא שמשא, דכתיב (שם ל"ג י"ח) ויבא יעקב שם, שלם בגופיה דאחסי. ועל דא זמין קצ"ב לגלאה ההוא שמשא ולאנהרה ליה לישראל, דכתיב וזרח לך יראי שמי שמשא לך, מאי שמשא לך, דא שמשא דיעקב דאחסי זיה, ומרפא בכנפיה, דבההוא שמשא יתסון כלבו, בגין דהא צומנא דיקומון ישראל מעפרא כמה חגרין וכמה סומין יהון צהון, וכדין קצ"ב ינהיר לון שמשא לאתסאה זיה, דכתיב וימרפא וימרפא בכנפיה, וכדין יתנהיר ההוא שמשא מסייפי עלמא עד סייפי עלמא, ולישראל יהא אסותא, ועמין עעכו"ס זיה יתקוון, אבל לישראל מה כתיב (ישעיה נ"ח ח') אז יבקע כשחר אורך וארוכותך מהרה תלמח והלך לפניך לךך כבוד יהו"ה יאספך, ע"כ. ומוכח שיסוד השמש היא לרפאות את העבר.

55. שני בשבת בשנה: חמה צחי' חוס הבאה מן האור ולא האור עצמה.

56. צספ' קול שמה - פרשת בראשית (ד"ה) בן האדם היה כאחד ממנו וכו' ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, בראשית ג' כ"ב) האור החיים הקשה, למה לא אכל אדם תחילה מעץ החיים. ועוד, מה לשון גם, וכמה דקדוקים. אכן נראה לפרש, כי הנה עיקר בריאת כל העולמות הוא האדם. שהבורא ברא את העולם בחכמתו וברא גם כן אדם שיתצונן האדם במעשה הבורא ויראה גדול חכמתו לאין שיעור ולאין ערך, וישבח ויפאר ויירומם וינשא למי שברא כל אלה. ומקודם החטא היה אדם מתצונן בכל עת ובכל רגע. והיא התיחדות החכמה בנפש, שכל חלקי הנפש היו מתצוננים בחכמת השם יתעלה. ונמלא, שגם ידיעה לא היה לו. כי כל עלמות הנפש היה מלוכב בהתצוננות הזה בכל עת ורגע. אכן אחר החטא, אף שאדם יכול להתצונן לפעמים בגדולת השם, אין זה בתמידות. ומוכרח שיהיה לו ידיעה

מרות המואציה.

והנה כתיב (שם א' כ') ותאמר אליהן אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרר כי המר שדי לי מאד וגו'. ולא הציגה נעמי כי רות היא צחי' חרוסת כמו דאיתא בכתבי האר"י⁵⁸ שצא להמתיק את המרירות. והנה מרר"ר בגימטריא מו"ת, חרוס"ת בגימטריא רו"ת חיי"ס. כי נעמי לא הרגישה שיש סוד מופלא כמו שנשמע רות עד שנפגשו רות וצועז צדה הקולרים, ואז התחילה להרגיש שתוכל להיות תיקון על ידי זיווג למיתת בעלה וצנה, כד"א (רות ב' כ') ותאמר נעמי לכלתה צרוך הוא ליהו"ה אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים וגו'. אולם שתוכל להיות תיקון למיתה בכלל לא הציגה.

אכן רות בעלמה ידעה והציגה שסוד החרוסת והמרור צחי' החיים והמות היא שדווקא על ידי לעיסת המרור וטעימת טעמו אפשר להביאו להמתיקות הנמלא צו, כדאיתא בכתבים⁵⁹. כי חרוסת זכר לטיט⁶⁰. וטיט היינו התקררות כמו שפירשנו לעיל צפרק א' משנה י' (ד"ה רפ"ש וטיט) שמה שכתב אלל אדה"ר ויגרש וגו' הוא דומה לפסוק (ישעיה נ"ז כ') ויגרשו מימיו רפ"ש וטיט. כי גרושת אדה"ר עשה רפ"ש וטיט כמו דאיתא צש"ס (עירובין י"ח:) וצמדרש (בראשית רבה כ"ד ו') וצספרים שאדה"ר יש צנהר עד חוטמו כל אותן ק"ל שנה שפריש מחוה והוליד רוחין ולילין צחי' רפ"ש וטיט, שצאו לו התאוות בעלצו ובעללתו שדר צלי שמחה כמוצן. וחרוסת צא מן התפוחים כד"א תחת התפוח⁶¹, חקל תפוחין קדישין, ודווקא על ידי עמרם שנשא את יוכבד תחת התפוח צחשק גדול, ושחזיר את גרושתו דייקא, ותיקן צחי' ויגרשו מימיו רפ"ש וטיט,

מים עליונים למים תחתונים, ע"כ עיי"ש. כי אחר החטא נשלבו השתי צחי' ענג ונגע צבת אחת, ואי אפשר להפרידם או להצחין ציניהם. כי לעולם יצין וידע האדם שהוא צתענוג צתצנוגותו צאחדותו ית' ויזיק לו הידיעה ההיא מאוד מאוד, ואף פעם לו יגיע למדרגת 'אין' לשכוח מעלמו ותענוגיו, וכשהאדם יודע מתענוגיו שמתענג צו אז עוד יש רקיע מצדיל צין מים עליונים למים תחתונים. וכשיש עלמות האדם, כשיודע שהוא בעלמו נמלא צמליאות אז לא הגיע למדרגת 'אין', וזהו הרע שבען הדעת שאי אפשר להפריד ממנו חלא צמיתת הגוף. והוי' מיתה כמו תיקון ולא עונש, כי על ידי מיתה יכול האדם לחזור להצנוגות ההיא. וכשיצא משיח תמלא כל הארץ דעה וכו' שתי' התפשטות הדעת צאופן שלח תזיק, וזה פי' דוד מלך ישראל חי וקים, שאין צו צחי' מיתה כלל שמתקן חטא אדם הראשון על ידי דוד המלך, שמשיה יהיה לו שני המדרגות צלתי הפסק רגע, שהוא מדת 'אין'. ויהיה מחצר עולם התחתון לעולם העליון צלי הפסק. והנה איתא צמדרש (בראשית רבה ט' י') אמר רבי שמואל צר ילחק הנה עוצ מאד זה מלאך חיים והנה עוצ מאד זה מלאך המות. וזהו מוצן מה שאמר צועז לרות (רות ג' י"ג) והיה צצקר אס יגאלך עוצ יגאל ואס לא יחפץ לגאלך וגאלתיך אנכי חי יהו"ה וגו'. שהיה לו לומר רק אס יגאלך יגאל וכו' למה אמר אס יגאלך עוצ יגאל. כי ידע צועז שצברים עומדים צרומו של עולם, שטמונים צרות המואציה כל הנשמות והנילוות שיכולים לתקן העולם עד שיצלב המות לנח, וזה פי' עוצ יגאל שאס יגאלך פלוני עלמוני לא יגאל רק הטוב, אצל מה שטוב מאוד היינו המיתה לא יגאל שזה שייך רק לצחי' אנכי חי יהו"ה. וכל זה צא להם למלכי בית דוד מצחינתם שיירשו

נעשה ע"י טיבול המרור צחרוסת ומלת חרוסת הוא חיבור רו"ת ס"ח ורות הוא צחינת לאה להיות כי שם אדניי צמילואו תרע"א וכשסיר פשוטו שהוא ס"ה מנין אדני לרחל ישאר מילוי שהוא רו"ת אל לאה ושתי אותיות ס"ח הם המוחין של ז"א והם ג' שמות אבי"ה יהו"ה אבי"ה העולים צגי' ס"ח כמנין חיים הממתקין את דיני לאה הנק' רו"ת וזהו חרוסת רו"ת ס"ח. וז"ס המרור שהוא צגי' מות ולכן לריך למתק את המרור ואת רו"ת הנז' צאותיות ס"ח שהם חיים הנז' שהם מוחין של ז"א. וצכורך נכנס פנימיות ת"ת דאצא שהוא מ"ה צ"ן צדעת דז"א גדלות צ' והוא ה' צליור ג' ווי"ן, ע"כ.

60. (פסחים קט"ז.) רבי אלעזר צרבי צדוק אומר מלוא וכו': מאי מלוא רבי לוי אומר זכר לתפוח ורבי יוחנן אומר זכר לטיט אמר אביי הלך לריך לקהוייה ולריך לסמוכיה לקהוייה זכר לתפוח ולריך לסמוכיה זכר לטיט תניא כותיה דרבי יוחנן תצלין זכר לתצן חרוסת זכר לטיט אמר רבי אלעזר צרבי צדוק כך היו אומרים תגרי חרך צצירושלים צואו ועלו לכם תצלין למלוא, ע"כ.

61. (סוטה י"א:) וז"ל וכיון שמתעצרות צאות לצחיהם וכיון שמגיב זמן מולדיהן הולכות ויולדות צשדה תחת התפוח שנאמר תחת התפוח עוררתך וגו' ע"כ. (ועיין לעיל צחי' יוכבד)

58. שער הכוונות (דרושי הפסח דרוש ו') צא"ד, וז"ס אותיות רו"ת צצחרוסת שהיא צחי' לאה וצ' אותיו' ס"ח שצחרוסת הנשאים הם צחי' המוחין דז"א שהם הנק' חיי המלך כמנין ס"ח כמבואר צענין התפלין שהם שלשה שמות אביה הוי"ה אביה. והכוונה היא להמשיך חיים הנז' מן המוחין דז"א אל לאה הנק' רו"ת כדי שיתמתקו דינים. וז"ס המרור שהיא צגימט' מו"ת שהם סוד דינים המרים שצה אשר צהם נאחזים הקלי' הנק' מו"ת ולמתקה ע"י המשכת חיים הנז' שהם ס"ח. וזהו טעם שלריך שירגיש טעם מרירות ואס צלעו לא ילא ידי חוצתו עד שילעסנו צשינו כי ע"י טחינת השיניים מתמתקים ומתקדקים כחות הדיון שצה כמבואר אללו צענין כונת האכילה ע"י ל"צ שיניים וע"ש צשער המלות פ' עקב.

59. שער הכוונות (דרושי הפסח דרוש י"צ) מרור כורך ויתצאר עמס ענין החרוסת. דע כי הזוג הנעש' צליל פסח הוא עם רחל ואין זוג עם לאה צליל ז'. עוד מלאחי כחוצ לזולתי וז"ל וסוד החרוסת רמז לטיט סוד לאה ואנו לריכין למתק דיניה והנה טיט היו"ד צצאמנע נדרש לפניו ולאחריו ט"י י"ט והוא מילוי מ"ה שהוא צגי' י"ט והוא צגימ' חו"ה וצ"פ י"ט הם לאה ורחל ואין זוג עם לאה צליל זה ועב"ז אנו לריכין להמתיק את הדיין שצה ג"כ וזה

צחי העלצות והקרירות שצא ממה שגרשו הקצ"ה לאדם הראשון. וזאת צחי' רות שאמרה (רות א' ט"ז - י"ז) כי אל אשר תלכי אלך וצאשר תליני אליו עמך עמי ואלהי"ך אלהי". צאשר תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה יהו"ה לי וכה יסיף כי המות יפריד ביני ובינך וגו'. שצחמשה מדרגות שהן עשר השוותה רות את עצמה לנעמי. א). תלכי אלך ב). תליני אליו ג). עמך עמי ד). ואלהי"ך אלהי". ה). תמותי אמות. אזל למעלה מזו צמסתרים שם עומדת רות לצדה, צחי' ושם אקבר כה יעשה יהו"ה לי וכה יסיף כי המות יפריד ביני ובינך, ובגן. וזו מדרגת רות שגשארה שצמחה של דזיקות אפילו צמיתחה, וצאחת זכתה למדרגות גבוהות צחי' חיים ומות.

משנה ח'

⁶²המליך אות דל"ת וקשר לו כתר וצרפן זה עם זה, וצר בו ⁶³מאדים בעולם, ⁶⁴ורביעי בשבת בשנה, ועין שמאל בנפש.

פתיחה למשנה ט'

ואח"כ אות כ"ף ומקומה צנתיב אשר בין ספירת תפארת לספירת יסוד, וזאת צחי' תמר. כתיב (משלי ט"ז ז') צרלות יהו"ה דרכי איש גם אויביו ישלם אתו וגו'. ודרשוהו בגמ' צכמה דוכתי על הילה"ט וילה"ר וכן צפסיקתא דרב כהנא (פסקא י"א ט') ר' שמואל בר נחמן אמ' צרלות יהו"ה דרכי איש זה יצר עוז גם אויביו ישלם אתו זה יצר רע וכו' ע"כ. ולריך ציאור מה זה עשיית שלום עם הילר הרע, למה לא ישתדל להרגוהו כמו שעשה דוד כדאיתא (צצא צתרא י"ז). שלשה לא שלט צהן יצר הרע אלו הן אצרהס יצחק ויעקב דכתיב צהו צכל מכל כל ויש אומרים אף דוד דכתיב ולצי חלל צקרצ"ו ⁶⁵וכו' ע"כ. ולהצין הענין נקדים

הפירוש מה צין עשיית שלום עם הילר הרע והריגתו. הנה איתא צספה"ק נועם אילימלך פ' צבעלותך (ד"ה וזהו ואתה) וז"ל דוד המלך עליו השלום אמר ולצי חלל צקרצ"ו ודרשו חז"ל שהרג הילר הרע ולכאורה הלא הילר הרע הוא מללך ואיך אפשר שהרגו אלא פירוש שהעצירו מאומנתו שהיה מסית אותו וכן לדיק ולדיק הורג הילר הרע היינו שמעצירו שלא להסיתו ודרך הילר הרע כיון שאינו יכול לאדם להתגבר עליו צאיזה דצר שמסיתו אז הוא מתהפך לאומנות אחרת ונעשה מוכיח להלדיק תמיד ומראה לו תמיד חסרונות ואיך שמעשיו אינו עולין כהוגן וכוונתו צזה למען יבוש הלדיק ויירא מלהתפלל, עכ"ל. וזה כשאדם עושה מלחמה אם ילרו אפשר שיהרגוהו כמו שהרגו דוד המלך, אך כשיעשה כן אז מתהפך המללך לאומנות אחרת, להעשות מוכיח ומצקר וקריטיק, ונראה מדצרי הנועם אילימלך שלא נעשה שלום ציניהס כלל ועוד שונא לו ומצקש המיתו צצתחילה. אולם כשנעשה שלום ציניהס כמו שאמר שלמה המלך צספר משלי, גם אויביו ישלים אתו, ופי' שלום ממש, שנעשה אוהבו. ואיך זה וצאיזו אופן אפשר לעשות כן, האם מותר לו לאדם להיות דובר שלום עם ילרו הרע. אלא וודאי הכא פירוש, עם יש שלום אינו שייך שתקיים שם צאותו מקום גם הרע, כי תמורות הנה כמו שיתצאר צמשנה, או שלום או רע, כמו החיים והמות. ועיין לקמן צפי' למשנה א' ד"ה שלום, שפירשתי שעשיית שלום הוא הצאת האדם והעולם להמטרה המצוקש דווקא. וזו סוד התמר, דהא איתא צמדרש נחוניא צן הקנה (ספר הצביר משנה קל"ז) וז"ל יש צרי אמוראי ודרש מפני מה זכתה תמר וילאו ממנה פרץ וזרח מפני שהיה שמה תמר עכ"ל, וצמשנה קל"ח כתיב ומאי טעמא אקראית תמר ולא שאר שמות מפני

טלית להחתן לפני החופה. וסוד שמאל היא סוד העתיד מ"י שעוד יבא, צחי' משיח.

63. מאדים בעולם: האדמימות מרמז לגבורה, לכן יין ודם הם צסוד הגבורות. וכן איתא צספ' מי השילוח (חלק א' פ' אמור) אמר אל הכהנים. כי איתא צמדרש תחומא [אמור א'] משל למלך שאמר לעצח שלו, צצקשה ממך שלא תראה את פני המת כל ימיד שלא תטמא פלטרין שלי. כי טצח הוא האיש הממונה על הכנת שמחה למלך, ועי"ז הזהיר אותו המלך מאחר שעצודתך הוא להוסף לי שמחה, ראה שלא תגרום עלצבות, כי ראיות המת הוא היפך משמחה.

64. רביעי בשבת בשנה: תחלת הגבורות, שיום רביעי מתקרב לצצת הצאה צבעתידי, והס שורש כל הפחדים והיראות כמו שהסצרו כמה פעמים, ועיין לעיל פרק א' משנה א'. ולעתידי (תהילים קכ"ו צ) אז ימלא שחוק פיניו וגו', כי הגבורות הן הן השחוק הן הן הפחד.

65. וז"ל גם תמר לא שלטה צה יצר הרע, שהיתה צחי' שלום, צחי' כי כל דמתרגמיני דאחיד, כדלקמן.

62. המליך אות ד': זו הנתיב צצין צינה לגבורה. צחי' רות המואצ"הא שקמה צעוד לילה ותתן טרף לציתה. ואע"ג דאיתא צצתצ"ו אריז"ל להיפך, עיין לקוטי תורה (פרשת וירא ד"ה ענין צמות לוט) וז"ל כצר הודעתך כי א' היא רות וצ' היא נעמה והס צסוד צינה ומלכות, והענין כי כל דצר שצקליפה כשתפרד מן הקדושה מושך עמו ניולוי קדושה וכשנפרד לוט מאצרהס אז הוליא צ' טיפין ונולוין מן הקדושה א' נגד מלכות והיא רות, צ' מן הצינה והיא נעמה, אמנס מרות ילאו עוצד ודוד וכל שורש אמונת המלוכה עד משיח משא"כ צנעממה, והענין כי להיות נעמה מן הצינה לא היה כח ללוט להצק שם הרצה להיותה מעלמא דאחכסי' אך מרות שהיא מלכות שם היה כח לקליפה להוליא כל אותן ניולויות וכל שרש הגדול הוא, ואדרצה להיות צינה מקום נעלם לא נאחז צה כמו צרות, עכ"ל. עכ"ז נ"ל שרות כחה צנתיב זו, דכתיב אלה (רות א' י"ד) ורות דצקה צה וגו', צה דייקא צ'ה' ראשונה שצסם צחי' צינה, ו'ה' אחרונה שצסם צחי' מלכות. ושמעתי ממורי ר' שלמה ז"ל שכשאמרה לצועז (רות ג' ט') אנכי רות אמתך ופרשת כנפך על אמתך כי גאל אתה וגו', החזירה רות לצועז את העלית שלקה תמר מיהודה צערצון. וזה שרש המנהג שהכלה שולחת

שהיא נקצה, נקצה סלקא דעתך, אלא מפני שכוללת זכר ונקצה, דכל חילני תמרים כוללים זכר ונקצה. והאריך, שהלולב הוא זכר והפרי מצחון הוא זכר ומצפנים הוא נקצה, והאריך, בגרעיני התמר שהיא סדוקה כעין אשה, עכ"ל עיי"ש. (ועיין לעיל בפרק א' משנה ד' ד"ה בהן) וכן איתא בזוה"ק⁶⁶ (ג' פא.) ובגיני כך כתיב (איוב כ"ג י"ג) והוא באחד ומי ישיבנו, לא שארי קודשא צריך הוא ולא אשתכח אלא באחד, באחד, אחד מצעי ליה, אלא צמאן דאתתקן בקדושה עלאה למהוי חד, כדין הוא שריא באחד, ולא באחר אחרא: ואימתי אקרי בר נש אחד, בשעתא דאשתכח דבר ונוקצא, עכ"ל עיי"ש. והנה יש שתי בחינות, בחי' אחת רוחו של משיח⁶⁷ היינו בחי' לאה⁶⁸, ובחי' שנית אורו של משיח היינו בחי' תמר. ועל מעשה דיבורה ותמר איתא במדרש פ' וישב (צ"ר פה' ח') אמר ר' יוחנן בקש לעבור וזימן לו הקצ"ה מלאך שהוא ממונה על התארה אמר לו יהודה היכן אתה הולך מהיכן מלכים עומדים מהיכן גדולים עומדים, ויע אליה אל הדרך, צע"כ שלא צטובתו, ע"כ. ואיתא בספ"ק מי השילוח (חלק א' פ' אמור ד"ה ובארנכס)⁶⁹ וז"ל ואם יכוון האדם בהחמד שצטבעו לרצון השי"ת זה גדול יותר ממה שיעשה בשכלו, ולכן לא נאמר (תהלים קמ"ח) שהמים אשר מתחת לארץ יהללו את שם ה' כמו שנאמר על המים אשר מעל השמים, כי באמת אם יהלל את שם ה' זה נקרא מים אשר מעל השמים, כי באמת מה האדם ומה יוכל לפעול בשכלו אבל מה שיעשה צטבעו זה הוא כח ה' אשר בו. וזה אשר השיג בן זומא הבדל גדול, ובאמת לעתיד כאשר יזכר ה' כי הכל מאתו יתראה מפורש כי לא הופסק דבר בין מים עליונים למים תחתונים, וזה שהזכיר ר"ע לתלמידיו כשתגיעו לאצני שיש טבור אל תאמרו מים מים, כי עיקר הזכיר שלא יאמרו שני פעמים מים כי צשורשם אין צלתי אחד והבן, עכ"ל. ולא הלליח יהודה להאיר מעשיו באופן שיקיים מורה ראשונה בתורה באמת לחמיתו, ונולדו לו ער ואונן ומתו גם שניהם וגם אשתו, כי כמו שמצואר בספ' מי השילוח, באמת מה האדם ומה יוכל לפעול בשכלו, וכל

זמן שיהודה פעל לעשות המצוה בשכלו לא הואיל ולא כלום, עד שצא מלאך הממונה על התארה והכריח לו לעשות בשכחה בכליון נפש, שנפשו אותה ויעש. כי כאשר נתבטל רצונו השכלי ונשאר רק רצונו הטבעי אז נפגש צתמר שהיתה זוגתו מששת ימי בראשית כמצואר בזוה"ק (חלק ג' ע"א:) אמר רבי אבא, פרשתא דא מוכח דאורייתא סתים וגליא, והא אסתכלנא באורייתא כללא, ולא אשכחנא אתר דאקרי פתח עינים, אלא כלל סתים ורזא דרזין הוא: ותניא, מאי חמאת לדקת זו לעובדא דא, אלא ידעת צביתא דחמוכי ארחוי דקודשא צריך הוא, היך מדבר האי עלמא עם בני נשא, ובגין דהיא ידעת, קודשא צריך הוא אוקים מלה על ידהא: ואזלא הא, כמה דתנין אזדמנת הות צת שצב מששת ימי בראשית למהוי אחיה דשלמה מלכא, אוקי הכא אזדמנת הות תמר לדא מיומא דאתצרי עלמא, ע"כ עיי"ש. ותמר הטעימה ליהודה מאור הגנוז ללדיקים לעתיד לזא כדי שיזדקק לה, כמו שפרשתי במקום אחר (קונטרס סוד התמר). לזאת כתיב (בראשית ל"ח י"ד) ותשב צפתח עינים פ' שפתחה לו את העין. ואיך עשתה תמר כל אלו הגדולות, שהעריחה למלאך הממונה על התארה, וכדאיתא (קבלת רבה י' י"ז) אמר ר' שמואל בר נחמני בג' מקומות לוותת מדת הדין צבית דינו של שם וצית דינו של שמואל וצית דינו של שלמה צבית דינו של שם מנין שנאמר (בראשית ל"ח) ויכר יהודה ויאמר דקדק ממני ורוח הקדש לוותת ואומרת ממני היו כל הדברים וכו' ע"כ. אלא זו היא בחי' השלום שלא נמלא צו שום דופי ורע, והוא סוד מדת יסוד כד"א (דה"א כ"ט י"א) כי כל צשמים וצארץ דתרגומו דאחיד צשמיא וצארעא (כמוצא צתק"ז תיקון כ"ב ד' ס"ו ובתיקון מ"ז דף פ"ו צ') ומשום שצתמר עלמה היו אחדים זכר ונקצה סוד התמר כדלעיל מספר הבהיר, ומשום שצתמר היו אחדים רוחו ואורו של משיח, בחי' המעשה רז והצינה אור⁷⁰, ומשום שצתמר היו אחדים נשמתו של דוד המלך בחי' פה של כלל ישראל, וגם נשמת ישעיה בן אמוץ הנביא⁷¹, בחי' לב של כלל ישראל⁷², באחדות הפה עם

66. העתקו לעיל בפרק א' משנה ד' (ד"ה בהן)
 67. דכתיב (בראשית א' צ') ורוח אלהים מרחפת וגו', ואיתא במדרש (בראשית רבה צ' ד') זו רוחו של מלך המשיח.
 68. עיין לעיל בפרק ג' פתיחה למשנה צ' (ד"ה וקשה)
 69. העתקו לעיל בפרק ג' משנה ד' (ד"ה עיין מי השילוח)
 70. דברי האגרת הקדש שכתב מרן אדמו"ר הרצי"ר שמתח צונס מפרשיסחה ג"ע לאחד מתלמידיו ונדפס האגרת בספ"ק קול שמחה וז"ל צא"ד הצינה תגדל מהמעשה כי המעשה רז והצינה אור ושניהם דומים ע"כ, עיי"ש כל האגרת באריכות.
 71. (מגילה י') אמר רבי יוחנן כל כלה שהיא לטובה צבית חמיה זוכה ויואלין ממנה מלכים ונביאים מנגן מתמר דכתיב ויראה יהודה ויחשבה לזונה כי כסתה פניה משום דכסתה פניה ויחשבה לזונה

אלא משום דכסתה פניה צבית חמיה ולא הוב ידע לה זכחה וילאו ממנה מלכים ונביאים מלכים מדוד נביאים דאמר רבי לוי מסורת צידיו מצבותיו אמוץ ואמליה אחים היו וכתיב חזון ישעיהו בן אמוץ ע"כ.
 72. וז"ל ספ"ק מי השילוח פ' האזינו איתא במדרש [ספרי האזינו פסקא א'] משה ע"י שהיה קרוב לשמים נתן האזנה לשמים, וישעיה שהיה קרוב לארץ נתן האזנה לארץ, (שמעו שמים והאזינו ארץ כי ה' דבר. [ישעיה: א', צ']) פ'י דמשה רבינו ע"ה הוא המוח והחכמה של כל ישראל וזה נקרא שמים, ובמותו יש לו יכולת לקבל אף דברים הקשים לאדם כגידיו. וישעיה הוא הלב של כל ישראל וענין הלב שזועקת תמיד לישועה ואינה יכולה לקבל רק דבר ייחא, וזה ענין שמו של ישעיה ע"כ עיי"ש.

הלצ⁷³, ומשום שצתמר היו אחדים מים עליונים ומים תחתונים כדלעיל. וזה פ"י צרלות יהו"ה דרכי איש זה ילך טוב גם אויביו ישל"י אתו זה ילך רע, שנעשה שלום בחי' יסוד, איחד מים עליונים ותחתונים על ידי תמר מקור השלום.

משנה ט'

⁷⁴המליך אות כ"ף וקשר לו כתר וצרפן זה עם זה, וצר בו נוגה בעולם, ⁷⁵ושלישי בשבת בשנה, ואזן ימין בנפש.

פתיחה למשנה י'

ואח"כ אות פ"ה ומקומה צנתיב אשר צין ספירת חסד לספירת נח, וזאת בחי' לאה. הנה איתא (שבת ל"א.) אמר ריש לקיש מאי דכתיב (ישעיה ל"ג ו') והיה אמונת עתיד חוסן ישועות חכמת ודעת וגו' אמונת זה סדר זרעים עתיד זה סדר מועד חסן זה סדר נשים ישועות זה סדר נזיקין חכמת זה סדר קדשים ודעת זה סדר עהרות ע"כ. ומסביר בספר פרי לדיק (פ' בראשית אות צ') והנה קדושת סדרי משנה אסמכוה חכמינו ז"ל (שבת לא.) על פסוק והיה אמונת עתיד חוסן ישועות חכמה ודעת. אמונת, זה סדר זרעים שמאמין בחי עולמים וזרע (כמ"ש תוספות) ולכאורה גם העכו"ם זרעים אף שאין להם אמונה. רק זהו דייקא הרבואת מאמונת ישראל הגם שעושה מעשיו שעל פי דרך הטבע מחייב כן כענין הזריעה שהוא ממליח שעולם כמנהגו נוהג. עם כל זה יודע בטח שהכל הוא מהשגחת הצורא אפילו דבר הנעזב לפעולת האדם, עכ"ל. ומאין לנו האמונה הזאת, אלא האמונה בא לנו מלאה אמנו ונשתרש צנו על ידה. ופ"י האמונה השלימה היא שכל מה שעובר עליו אפילו ממה שהולך דרך הטבע ועולם כמנהגו נוהג, הכל בהשגחה פרטית מדויקת ממנו ית'. וכל זרע זרוע משגיח עליו הקב"ה צעינא פקיתא מראשית השנה ועד אחריתו. וזאת האמונה ממשך חסדים אל כל העולמות, ומראה שאין ייאוש מעולם ובעולם כלל. ומאמין בכח הקב"ה עד שאפשר לתקן את העצר ואפילו הזדונות יעשו זכויות, עד שהקב"ה כצודו בעלמו יגיד יישר כחך שעצרת בפשיעה על דברי, טול גמולך ומשכורתך שלימה, כי זה עיקר כוונת חז"ל באמרים (יומא פ"ו:) גדולה תשובה שזדונות נעשות לו

כזכויות. והוא כי החילוק צין זרע לשממה הוא דק דק מאוד, ואין זריעה שאין בה שממה כי עיקר סוד הזריעה הוא הריקצון אשר קודם לנצטה, ושם מוכרח שאין כח האדם שולט כלל, אלא הכל בידי שמים. והכל בידי שמים ואפילו יראת שמים⁷⁶, וזה פ"י הפסוק (בראשית כ"ט י"ז) ועיני לאה רכות וגו', לשון תחנונים כד"א (איוז מ' כ"ז) הירצה אליך תחנונים אם ידבר אליך רכות וגו'. ולאח איננה רועה צלחן אביה עם רחל אחותה משום שעיניה רכות וכן פ"י הרשצ"ס (בראשית שס.) ונ"ל הסברו שלאה אמנו תמיד עיניה מלאות תחנונים ומציטה צבן לתוך החושך שם ההתחלות כד"א (מיכה ז' ח') אל תשמחי איצתי לי כי נפלתי קמתי כי אשצ צחשך יהו"ה אור לי וגו'. ופ"י נפלתי קמתי לשון עבר דווקא, דהיינו קודם מעשה בראשית, לפני מאמר יהי אור, שם עיניה של לאה רכות בתחנונים כמו שהסברנו לעיל צפרק ג' (פתיחה למשנה צ') שכוחה של לאה גדול ברוחו של משיח, בחי' ורוח אלהי"ם מרחפת וכו'. וכן איתא צוזה"ק (א' קנ"ח.) וכל עובדיו דלאה צאתכסיה אינון, צגין דעלמא עלאה איבו צאתכסיה ולאו צאתגליא, וצגין כך לא אדכר מיתתה דלאה כמיתתה דרחל, ותא חזי דהכי הוא ודאי, צגין דעלמא עלאה כל מלוי צאתכסיה, ועלמא תתאה כל מלוי צאתגליא, צגין כך אתכסיה לאה צמערתא דכפלתא, ורחל צגלוייא דאורחא, דא צסתרא ודא צאתגליא, ע"כ.

משנה י'

⁷⁷המליך אות פ"ה וקשר לו כתר וצרפן זה עם זה, וצר בו כרכב בעולם, ⁷⁸וחמישי בשבת בשנה, ואזן שמאל בנפש.

פתיחה למשנה י"א

ואח"כ אות רי"ש ומקומה צנתיב אשר צין ספירת גבורה לספירת הוד, וזאת בחי' רחל. הנה כתיב (בראשית ל"א ט"ז) כי כל העשר אשר הליל אלהי"ם מאצינו לנו הוא ולצנינו וגו' ואיתא על זה צספ' מי השילוח (חלק צ' פ' וילא) וישמע את דברי בני לצן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאצינו וגו' וירא יעקב את פני לצן והנה איננו עמו כתמול שלשום וגו' וישלח יעקב ויקרא לרחל וללאה וגו' כי כל העושר אשר הליל אלהים מאצינו לנו הוא ולצנינו וגו'.

וצאמת כל שורש המעשה והשתדלות שהוא מלד הבחירה הוא רק בעולם הזה. דלגבי אמיתות ידיעות השם יתברך אין מקום לבחירה והשתדלות צמעשה כלל והכל בידי שמים אפילו יראת שמים. רק דבהאי עלמא שהוא עלמא דשיקרא הבחירה נגלית דהיינו חוץ מיראת שמים וזה אמת צשעתו דהיינו בעולם הזה שך ראה השם יתברך בעולם הזה, ע"כ.

⁷⁷המליך אות פ': זו התיב צצין חסד לנח, בחי' לאה.

⁷⁸חמישי בשבת בשנה: שני לגבורות.

⁷³ (בראשית ל"ז ד') וישנאו אתו ולא יכלו דצרו לשלום וגו'. וזהו שפרש"י - מתוך גוהם למדנו צצחם שלא דצרו אחת צפה ואחת צלצ, ע"כ ופ"י שמתוך השלום שהיה בהם מדרגות גבורות לכך לא יכלו לדצר אתו, צצחי' שלום מכריח כן שהיא איחוד פה ולצ.

⁷⁴המליך אות כ': זו התיב צצין תפארת ליסוד. בחי' תמר שצסתה פנייה בחי' צימאום, כמו שמוסבר לעיל אלל צצקה.

⁷⁵שלישי בשבת בשנה: סוף ימי החסדים.

⁷⁶צספ' צדקת הצדיק (אות רנ"ז ד"ה והנה צאמת) ונ"ל צא"ד

אסוריות ואחת גנוזה ללדיקים לעתיד לבא, ע"כ. וכן איתא
צמי השילוח (חלק א' פ' ויחי) צנימין זאב יטרוף. כי צנימין
הוא מקצן כל הטובות מצין האומות ומכניסם לישראל⁷⁹.
וכל העושר הבא לכלל ישראל אינו בא אלא ע"י כח רחל
לכיר מה כדאי לנו ללקוט מצין האומות ומה אין שייך
לנו.

משנה י"א

⁸⁰המליך אות רי"ש וקשר לו כתר וצרפן זה עם זה, וצר
בו ⁸¹לבנה בעולם, ⁸²וששי בשבת בשנה, ואף שמאל
בנפש.

פתיחה למשנה י"ב

הנה צפרק זה מדבר על אות צי"ת, וצית הוא הצחי
הנבחר להשראת השכינה. כדאיתא (פסחים פ"ח.) לא
כאברהם שכתוב בו הר שנאמר אשר יאמר היום זהה ה'
יראה, ולא כינחק שכתוב בו שדה שנאמר וילא ינחק לשוח
צדה, אלא כיצק שקראו צית שנאמר ויקרא את שם
המקום ההוא צית אל ע"כ. ובשזיל שאות אל"ף פ"י מספר
אחד, אינה ראוייה להיות המרכזה למילים, כי כל שאין לה
שתי אותיות אינה מלה. (עין לעיל פרק צ' פתיחה למשנה
ד') ופ"י צי"ת הוא המלה היינו התיבה, צחי חיות הקודש
כמו שפרשנו לעיל (פרק א' משנה י"א) שפירוש הרי" דמן
עבו אלו המילים הינאים מן האותיות, ואלו החיות דומות
צמקת לאופנים, כי יש להם קול ודיבור, עליהם סדרו
צתפלות ומשמיעים ציראה יחד קול צדצרי אלהים חיים,
עיי"ש. וכיון שיש אות צי"ת יש צחי שתיים, וכשיש שתי
אותיות אפשר להרכיבם ולצנות מהם, לא צית אחד אלא
שתי צתים היינו שני מילים. כאן צאה משנתנו על הסבר
הצתים ואין צונים וכמה צתים אפשר לצנות.

משנה י"ב

כיצד צירפן, ⁸³שתי אבנים בונות שתי בתים, ⁸⁴שלש
בונות ששה בתים, ⁸⁵ארבע בונות עשרים וארבעה
בתים, ⁸⁶חמש בונות מאה ועשרים בתים, ⁸⁷שש בונות

ענין סמיכות הפסוקים האלו, על פי מה שציאר צזה רציו
ר' זונס זללה"ה מפרשים, שעיקר ישיבת יעקב אלל לכן
היה ללקוט ממנו כל הדיעות טובות ומדות טובות
ולהכניסם לקדושה. וכל זמן שזה המדה הוא אללם, אז היא
צגלות כי עושים עם המדה היפך מרעון השי"ת. אבל
כשתכנסו זו המדה לתוך ישראל, לא נשאר עוד אלל
העכו"ם שום כח צמדה זו כי הם רק כקוף צפני אדם. וכל
זמן שהמדה היא עוד אללם נתראה על הגוון שהם לצוש
למדה זו של השי"ת יותר מישראל, וזה נקרא שהמדה היא
צגלות. אבל כשתכנסו לישראל אז הם יקיימו צה רעון
השי"ת, כי הם כלי פעולה לרעונו יתצרך. וכל זמן שהמדה
היא עוד צין העכו"ם, יש להם גוון חן צעוה"ז, חורח זאת
צפניו, וילא לפועל על רכוש וקנינים. וכאשר שמע יעקב
מצני לכן שאמרו לקח יעקב את כל אשר לאציו, אף על פי
שהם צעמם לא הציו מה שהיו אומרים, אך יעקב אציו
הצין שהשי"ת שלח זאת לפיהם כדי שהוא יצין שכבר קיבל
ממנו כל כחו. וכל המדות טובות שנקראו ניולות קדושות
נכנסו כבר לישראל, ולכן אין לו עוד שום עסק עמו. ומיד
וירא יעקב את פני לכן והנה אינו עמו כחמול שלשום
והצין מזה שניטל ממנו כל הגוון חן שהיה לו ואין פניו עוד
כראשונה. ולכן היה צריך לצרות ממנו, שכבר לא היה צלצן
שום ניולן טוב שיעזור צעדו מלהרע ליעקב. ושלה לקרא
לרחל וללאה, והם הציו כוונתו והסכימו לדצרו ואמרו כי
כל העושר אשר היל אלהים מאציו לנו הוא ולצניו, היינו
כי מה שקבלנו מאתו הטובות היה כמליל מידו. שכל
הטובות שייכים צשורש לזרע ישראל, עכ"ל. וכל הכח הזה
להוליא יקר מזולל צא ליעקב משנשא את רחל, כי רחל כחה
וגבורתה היא לראות כח האפשרי, מה שצכה ועוד לא
צפועל, מה שאפשר להיות ועתיד להיות, צחי להבא, כמו
שהסברנו לעיל צפרק ג' (פתיחה למשנה צ' ד"ה והנה
להצין סוד) וכן מלאינו צצני רחל, גצי יוסף כתיב
(צראשית מ"ז ט"ו) וילקט יוסף את כל הכסף הנמלא
צארן מלרים וצארן כנען וגו'. ואיתא (סנהדרין ק"י.)
אמר רבי חמא צרבי חגינא שלש מטמוניות הטמין יוסף
צמלרים אחת נחגלתה לקרח ואחת נחגלתה לאנטונינוס צן

79. ועיין לקמן פרק ד' ענין צנימין.

80. המליך אות ר': זו הנתיב צצין צצורה להוד. צחי רחל. ועיין
לקוטי תורה (פרשת וירא ד"ה לוט עולה) וז"ל וכן מה שלקחה
קליפת מואב הוא רות המואביה והוא כי שם אדני צרחל ומילוויו
גימי' תרע"א חסיר ממנו שם אדני תשאר רות המואביה, עכ"ל.
וזה הקשר צצין אות דל"ת צחי רות ואות רי"ש צחי רחל שניהם
עניים צמקומם ועשירים צמקום אחר. שהאותיות דל"ת ורי"ש
פירושן עניות ודלות וגם אין להן תקומה צלי תמיכה מאחר
שעומדות על רגל אחת.

81. לבנה בעולם: ללצנה אין לה אור עצמי, וכל אורה שופע לה מן
השמש, צחי לית לה מגמרה כלום.

82. ששי בשבת בשנה: התאמנות הגבורות והיא הכנה לשבת כד"א
(שמות ט"ז כ"ט) על כן הוא נתן לכם ציום הששי לחם יומים וגו'.

83. שתי אבנים בונות שתי בתים: כגון אב - בא.

84. שלש בונות שש בתים: של שלשה אותיות נעשית 6 צתים, כגון
מחל-מלח, חלם-חמל, למח-להם, שהם 3 פעמים 2. וכן מלאנו
צשלהי פרק ג' אמש - אשם, משא - מאש, שאם - שמה.

85. ארבע בונות עשרים וארבע בתים: של ארבעה אותיות נעשית 24
צתים שהם 4 פעמים 6.

86. חמש בונות מאה ועשרים בתים: ומחמש אותיות נעשית 120
צתים שהם 5 פעמים 24.

שבע מאות ועשרים בתים,⁸⁸ מכאן ואילך צא וחשוב מה שאין העין יכולה לראות ואין הפה יכולה לדבר ואין האזן יכולה לשמוע.

תם פרק רביעי

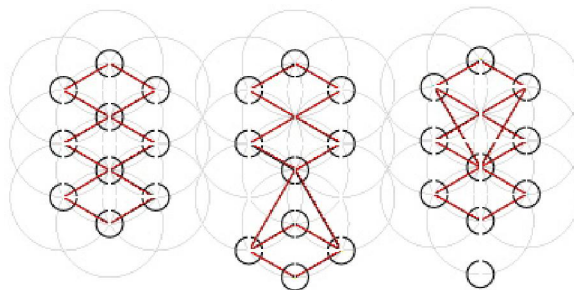
	רבקה בין כתר לתפארת	יוכבד בין חכמה לחסד		אות ב' חן – כיעור	אות ג' חכמה – אולת
רות בין בינה לגבורה	תמר בין תפארת ליסוד	לאה בין חסד לנצה	אות ד' חיים – מות	אות כ' שלום – רע	אות פ' זרע – שממה
רחל בין גבורה להוד	אסתר בין יסוד למלכות		אות ר' עושר – עוני	אות ת' ממשלה – עבדות	

7 פעמים 720.

87. שש בונות שבע מאות ועשרים בתים: ומשש אותיות נעשית 720
צחיס שהס 6 פעמים 120.

88. מכאן ואילך צא וחשוב: ומשצט אותיות נעשית 5040 צחיס שהס

פרק חמישי

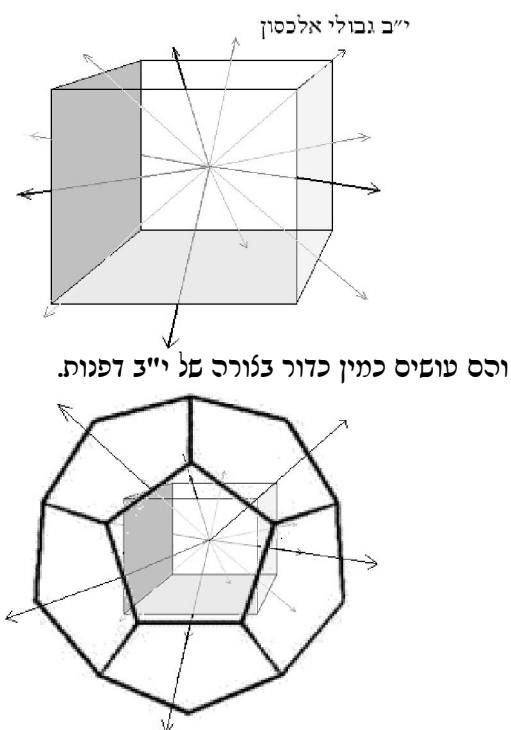

רוח מים ואש, וכן לכל אחת משבע אותיות הכפולות צג"ד
כפר"ת תכונה מיוחדת, חיים, עושר, חן, שלום, זרע,
חכמה, וממשלה, יש גם תכונה מיוחדת לכל אחת מיי"צ
אותיות הפשוטות.

משנה א'

י"ב פשוטות באותיות ואלו הן, הו"ז חט"י לנ"ס עצ"ק.
יסודן ⁹⁰שי"ח ⁹¹הרהו"ר ⁹²הילו"ך ⁹³ראי"ה ⁹⁴שמיע"ה
⁹⁵מעש"ה ⁹⁶תשמי"ש ⁹⁷רי"ח ⁹⁸שינ"ה ⁹⁹רוג"ז ¹⁰⁰לעיט"ה
¹⁰¹שחז"ק.

פתיחה למשנה ב'

אם נעיין על גבולי האלכסון נראה שלכל גבול יש חמשה

- צנפש ואות יו"ד.
- 96. תשמיש שייך לחודש תשרי - מזל מאזנים, לשבע אפרים, וכן מרה צנפש ואות למ"ד.
- 97. ריח שייך לחודש חשון - מזל עקרב, לשבע מנשה, וכן המסס צנפש ואות נו"ן.
- 98. שינה שייך לחודש כסלו - מזל קשת, לשבע בנימין, וכן קצה צנפש ואות סמ"ך.
- 99. רוגז שייך לחודש טבת - מזל גדי, לשבע דן, וכן כבד צנפש ואות עי"ן.
- 100. לעיטה שייך לחודש שבט - מזל דלי, לשבע אשר, וכן קורקבן צנפש ואות זד"י.
- 101. שחוק שייך לחודש אדר - מזל דגים, לשבע נפתלי, וכן עחול צנפש ואות קו"ף.

פתיחה לפרק ה'

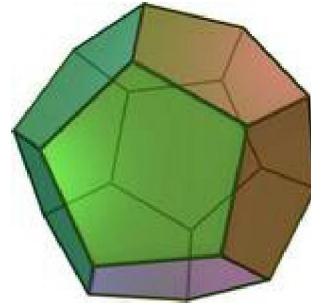
בפרק זה באנו על סוד האותיות הפשוטות שהן י"צ גבולי אלכסון, סוד הי"צ שצטים שצטי י"ה. והנה בכל שבע ושבע נשתרשה בחינה אחת מהרצון הפשוט. ובפרק הקדם למדנו שלכל בחי' מהכפולות יש שתי בחי' קשה ורפה, בחי' רלאו ושוב, בחי' טוב ורע. אכן בפרק זה באנו על סוד י"צ שצטים שהם התפשטות הרצונות בעולם לא רק ברצוא ושוב. ואם נעיין עליהם נראה שאין חקר לבחינות שבהן מתפשטות. ובספר דברים פ' כי תצוא לוח עליהם משה רבנו אלה יעמדו לברך את העם על הר גריזם בעצרכם את הירדן וגו'. ואלה יעמדו על הקללה צהר עיבל וגו'. לפי שצכח השצטים להתפשט יותר מדי. וכדאיתא בש"ס צכמה דוכתי (גדרים י"א.) מכלל לאו אתה שומע הן, היינו מתוך הקללות אתה שמוע מה הן הטובות השייכת לכל שצט צשרשו. וכל אחד יבואר על מקומו. והנה ידוע שהשצטים שעסקו צמכירת יוסף ⁸⁹נחגלגלו צהתנאים שמהם היו עשרה הרוגי מלכות, מוצא לעיל צפתיחה לפרק ג' משנה א' עי"ש. ועוד לנו לאלוה מילין, ידוע שנשמת התנאים נחגלגלו צתלמידי הר"ר ישראל צעל שם טוב הקדוש נ"ע ונרמזים גם כן בפרק זה.

פתיחה למשנה א'

כמו שיש לכל אחת משלש אותיות אמ"ש תכונה מיוחדת,

- 89. עיין כל הענין צארכות צספר הליקוטים - ויש צ - פרק ל"ז, וצפי' ראקאנטי עה"ת פ' ויש צ.
- 90. שיחה שייך לחודש ניסן - מזל טלה, לשבע יהודה, וכן רגל ימין צנפש ואות ה"ה.
- 91. הרהור שייך לחודש אייר - מזל שור, לשבע יששכר, וכן כוליא ימנית צנפש ואות וי"ו.
- 92. הילוך שייך לחודש סיון - מזל תאומים, לשבע צבולון, וכן רגל שמאל צנפש ואות זי"ן.
- 93. ראיח שייך לחודש תמוז - מזל סרטן, לשבע ראובן, וכן יד ימין צנפש ואות חי"ת.
- 94. שמיעה שייך לחודש אב - מזל אריה, לשבע שמעון, וכן כוליא שמאלית צנפש ואות ט"ת.
- 95. מעשה שייך לחודש אלול - מזל בתולה, לשבע גד, וכן יד שמאל

משנה ב'

י"ב גבולי אלכסון מפוצלין¹⁰² לששה סדרים מפסיקין¹⁰³ בין רוח לרוח, גבול מזרחית דרומית, גבול מזרחית דרומית, גבול מערבית צפונית, גבול מערבית רומית, גבול מערבית תחתית. גבול צפונית מזרחית, גבול צפונית רומית, גבול צפונית תחתית. גבול דרומית מערבית, גבול דרומית רומית, גבול דרומית תחתית.

משנה ג'

י"ב פשוטות,¹⁰⁴ י"ב ולא י"ג,¹⁰⁵ י"ב ולא י"א. חקקן חצבן צרפן שקלן המירן, וצר בהן מזלות וחדשים ומנהיגים.

משנה ד'

י"ב אותיות פשוטות, חקקן חצבן צרפן וצר בהן י"ב מזלות ואלו הן, טל"ה שו"ר תאומי"ם סרט"ן ארי"ה בתול"ה מאזני"ם עקר"ב קש"ת גד"י דל"י דגי"ם. ואלו הם י"ב חדשים בשנה, ניס"ן איי"ר סיו"ן תמו"ז א"ב אלול תשרי חשו"ן כסלו טב"ת שב"ט אדר. ואלו הן שנים עשר מנהיגים בנפש, שתי ידי"ם שתי רגלי"ם שתי כליו"ת כב"ד מר"ה המס"ס קיב"ה קרקב"ן וטחו"ל.

פתיחה למשנה ה'

בספר מי השילוח (חלק ב' כי תבוא) מפרש הפסוק כתיב ארור מקלה אציו ואמו וגו'. הוא נגד יהודה, כי אציו ואמו רומזין לחכמה וצינה ושצט יהודה לא ישגיח על החכמה והצינה, ובמקום שמכוון צזה לרלון השי"ת אז הוא טוב,

וזה שאמר דוד המלך (תהילים כ"ז י') כי אציו ואמו עזובי ויהו"ה יאספני וגו'. שאף שעל פי חכמה וצינה הייתי נעזב חס ושלוס כמו שאיתא במדרש (תנחומא תשא) רבים אמרים לפשי אין ישועתה לו צאלהי"ם סלה, אמר דוד ואתה רצון העולם הסכמת צחורתך עמהם ואמרת מות יומת הנואף והנואפת מגן צעדי צזכות אצותי כצודי שהצרתני למלכותי ומרים ראשי שהייתי חייב הרמת ראש ונתת לי תלוי ראש ע"י נתן הנציא שאמר (שמואל ב' י"ג) גם יהו"ה העביר חטאתך לא תמות וגו', מכל מקום חלק יהודה הוא למעלה מכל כללי דברי תורה, ולכן לריך לראות שלא יפעול צמדתו צלתי כרלון השי"ת ואז הוא טוב, עי"ש.

וני"ל ציאורו ששורש נשמת יהודה צא לו מצחי' זו שתמיד היה משתוקק לאחרית דצר הגנוז תוך המחשבה תחילה, צחי' מלכות נעוץ צכחר עליון, צחי' עומק ראשית ועומק אחרית המצואר צפרק א' משנה ד', עי"ש, שהם למעלה מעומק טוב ורע צחי' חכמה (משנה ה'), ועומק רוס ועומק תחת צחי' צינה צחי' רלוא ושוב, זרס חילופין (משנה ו') עי"ש. וכל כך היה יהודה מצורר מפניות ונטיות וקריצות אלל עלמו צצחי' (תהילים ק"ט כ"ב) ולצו חלל צקרצו, והיה מנולה לגמרי להתפתות צצחי' (קהלת י' א') יקר מחכמה מכצוד סכלות מעט, להיות הסכלות רק צמקום שרלון השי"ת נוטה. ולפעמים מציא לו לשכות מיארו הטוב וילרו הרע לגמרי ולזלזל צחכמה וצינה, וצחכמים וצנונים, לפיכך הזהירו הכתוב ארור מקלה אציו ואמו וגו'.

משנה ה'

המליך אות ה"ה¹⁰⁶ בשיחה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהן טלה בעולם וניסן בשנה ורגל ימין בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה ו'

בספר מי השילוח (חלק ב' כי תבוא) מפרש הפסוק כתיב ארור מסוג גצול רעבו וגו'. והוא נגד יששכר שמת יששכר הוא כחמור למשא כדאיתא צזוח"ק (ויחי רמ"ב). דחמור נטיל מטולא וכו"ו¹⁰⁷, וצגודל עצודתו יכול להשיג

נימא שיש י"א מזלות.

102. שיחה: צחי' רצו שמעון צן גמליאל כדאיתא צספר הליקוטס (וישב פרק ל"ז) וז"ל יהודה נתגגל צרשב"ג, שהיה נשיא משצטו של יהודה

103. (זוכר חלק א' רמ"ב) וז"ל יששכר חמור גרס רובץ צין המשפתים, אמר רצו אלעזר, וכי יששכר חמור אקרי, אי צגין דאשתדל צאורייתא נקרייה ליה סוס, או אריה, או נמר, אמאי

102. לששה סדרין: כי כל מצט על הלוכה מליג ששה סדרים, ואי אפשר לעמוד על מקום שס רואים חמש או שצט סדרים.

103. בין רוח לרוח: כמו צין רלון לרלון, כי רוח משמעו רלון כמצואר לעיל צפרק א' משנה ח'.

104. י"ב ולא י"ג: דהוב אמינא כיון שיש פעמים שלשה עשר חדשים צשנה כשמעצבין חדש אדר שני, נימא שיש י"ג מזלות.

105. י"ב ולא י"א: דהוב אמינא כיון שאין חודש מיוחס לשצט לוי

ולהכניס לגבולו גם מגבול חצירו, כי ישכר רומז על יש שר שיכול להשתכר ומה יכול להשתכר אם לו שיכנים מחוץ לתוך גבולו, כי כן בכל עצודות, כגון השמירת שבת אם זכה השביתה יעשה אחר כך מלוא אז נקרא השביתה מלוא, וכן נמלא חלילה להיפך, וכן גם בכל עניני הרשות, כגון אכילה ושאר הנחת הגוף לריכוס צירור מה שיעשה האדם אחר כן זכחם, ואם יעשה מלוא אחר כן נקרא שמכנים הגבול לתוך קניינו, ולכן לריך להיות נזהר שלא יכנים הגבול במקום שמזיק לחצירו כי באמת להנחיל ארבעי יש, וזה מורה יששכר יש שכר, עיי"ש.

וני"ל ביאורו ששורש נשמת יששכר בא לו מצחי"ז שתמיד משתוקק לדברי תורה חדשים ולתור דרכים עוד לו דרכו זהם כף רגל מעולם. כד"א (דברי הימים א' י"ג ל"ג) ומצני יששכר יודעי זינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל וגו', שהי' יודע מתי לחדש חדשים, וכמו ששמעתי מספרים על הרה"ק אדמו"ר ר' נחום מטשערנבל נ"ע שכשציקר פעם ראשונה צמעזצו אלל הה"ק נר ישראל ר' ישראל צעל שם טוב, הגיע לצית הרצי צערצ שבת. וכבר עוד מצערצ צליל ששי אמר הצעל שם טוב הק' לאשתו שמחר יבא אורח לשבות את השבת עממם צציתם, ושהיא תזכר לשים עין עליו כי הוא גזלן גדול ויגנוב את כל אשר להם עם לא ישגיחו עליו צעינא פקיאח. וכשהגיע מורהר"ר נחום לציתם וקצלו אותו צכצוד והכינו את עצמם לשבת צאה הרעצצין אלל צעלה הק' צטרוניה, הלא כצודו אמר לי שהאורח גנב הוא והנה גלוי לעין כל כי איש אלהי"ם הוא ועל מה תחשדוהו. אמר הצעל שם טוב לאשתו הלא זו שאמרתי לך איש קדוש כזה לא ישאיר לנו מאומה ויחטוף את כל העולם הצא לעצמו. וני"ל שאפשר

זזה לפרש הגמ' (מנחות כ"ט:)¹⁰⁸ אמר רב יהודה אמר רב צשעה שעלה משה למרום מלאו להקצ"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו רצ"ש"ע מי מעכב על ידך אמר לו אדם אחד יש שעתידי להיות צסוף כמה דורות ועקיבא צן יוסף שמו שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות ע"כ. ואיתא צשער הגלגולים הקדמה ל"ח וז"ל ואח"כ כשהוליד יששכר, הוריש לו אותו החלק הטוב שלקח מן עשו, שהיה מן הטוב של קין. וז"ס וישכב עמה צלילה הוא. כי הוא יעקב עצמו הנקרא כן, על שם העקב הנזכר ונתנו צלחה צסוד זוג, ומשם ילדה יששכר, וז"ש צמדורש הנעלם של רות כי מן יששכר ילד ר' עקיבא, שהוא העקב הנזכר¹⁰⁹, עכ"ל. ופי' שרבי עקיבא חידש מה שחידש צתורתו עד שלקח ממשה רבינו כל היקר שראו עיניו¹¹⁰ ולא השאיר לו אלא השתיקה שאמר לו הקצ"ה למשה שתוק וכו' כעין סיפור הצעש"ט, וגם הסיג צבול רעבו כצכול צחי' מי מעכב שפירש"י ז"ל (שם צש"ס מנחות) צעל כרכך¹¹¹. וזהו שנשתרש צו משרש נשמתו ציששכר, ולפיכך הזהירו הכתוב צרור מסיג צבול רעבו וגו'. וצצירוף מה שמצואר לעיל (פתיחה לפרק ג') אפשר לאמר שמה שיששכר השיא ענה לצבול כתונת יוסף צדס השעיר כד"א (צראשית ל"ז ל"א) ויקחו את כתנת יוסף וישחטו שעיר עזים ויטצלו את הכתנת צדס וגו' צא לו משום שהוא נתגלגל צרצי עקיבא, ודווקא רצי עקיבא הצין שהשעה משחקת להם לצרף אותו ית' צאותו מעשה צשחיתת שעיר עזים דייקא. כדי לתת פתחון פה לירח צחי' הציוא כפרה עלי שמעטתי וכו', צחי' שעיר ר"ח שכצכול הוא ית' נקרא צעלים.

משנה ר'

כמעט צחי' עצמותו של יעקב צביו, ואינו מן הענפים הנאחזים צו. ולכן עקיבא ויעקב, אותיותיהם שוות, כי כמעט הוא הוא יעקב, וצו נתלצש ונתעצב. וז"ס שאמר, וישכב עמה צלילה הוא, ולא אמר צלילה הוא, לומר, כי מלת הוא, חוזר אל מלת וישכב, כי יעקב השוכב עמה, הוא הוא עצמו צחי' הולדותיו ההיא, ונתנו צה צצחי' שכיצה וזוג: וז"ס ענין יששכר, שהיה עוסק צתורה יותר מכל השצטים, כי הוא צחי' יעקב עצמו, הנקרא תורה שצכתצ, גופא דאמלעיתא, שממנו מתפשטים י"צ אלכסונות כנודע. וכבר נתצאר צמקומו, טעם היות ר' עקיבא עם הארץ מ' שנה, לפי שהיה צחי' טפת זרע של קרי, שיצאה מצין לפורניו של יוסף, כנזכר צתיקונין תיקון ע'. והיה אומר מי יתן לי ת"ח ואנשכנו כחמור שהוא הפך שרשו שהוא מצחי' תורה שצכתצ עכ"ל.

110. עיין פרק ג' פתיחה למשנה א'.

111. עיין לעיל (פרק ג' פתיחה למשנה ו') ביאורו שהתגין שחידש רבי עקיבא צחכמתו נכנסו לתוך מחילתו כצכול של הקצ"ה צעל כרחו כצכול ועשה הקצ"ה להם מקום צמקומו ופנה להם חלל, וזהו ששאל משה, מי מעכב על ידך, כלומר צעל כרכך, עיי"ש.

חמור. אלא אמרו, צגין דחמור נטיל מטולא ולא צעיט צמאריה כשאר צעירי, ולא אית ציה גסות הרוח, ולא חייש למשכב צאתר מתתקן, אוף הכי יששכר דאשחדלותיה צאורייתא, נטיל מטולא דאורייתא, ולא צעיט ציה צקצ"ה, ולא אית ציה גסות הרוח, כחמור דלא חייש ליקרא דלילה, אלא ליקרא דמריה) ס"א דרביה(, רוצן צין המשפתים, כדאמרינן ועל הארץ תישן וחיי לער תחיה וצתורה אהה עמל, עכ"ל

108. עיין פרק ג' פתיחה למשנה ו'.

109. עיין שער הפסוקים - פרשת וילא ד"ה וישכב עמה צלילה הוא. וז"ל ולכן נצאר עתה ענין יששכר וקשה דהיה לו לומר קרא וישכב עמה צלילה הוא אלל הענין הוא, כמ"ש ז"ל צמדורש הנעלם של (רות כ"ט:)¹¹⁰ צענין ר' עקיבא שהוא יששכר. כי יששכר נתלצש ונתעצב צר' עקיבא עצמו, כנודע שעשרת השצטים כלם, נתעצרו צעשרה הרוגי מלכות, לכפר עון מכירת יוסף עצמו. וז"ש שם צמאמר הנזכר, יש השחא, שכר לאחר זמן. פי', כי יששכר נתלצש לאחר זמן צר' עקיבא עצמו, ואז זכה לעלות צחכמה, הנקראת מחשבה, ונקראת יש, צסוד כך עלה צמחשבה. ודע, כי כל נשמות של השצטים, הם ענפים של יעקב. משא"כ ציששכר, כי הוא הוא

המליך אות ו"ו¹¹² בהרהור וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם שור בעולם ואייר בשנה וכוליא ימנית בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה ז'

צספר מי השילוח (חלק ב' כי תבוא) מפרש הפסוק כתיב ארור שכב עם חתנתו וגו'. הוא נגד זבולון כי אשה רומז ליראה, ולמעלה מיראה הלכו נדב ואציהו שבגודל אהבתם מסרו נפשם להשי"ת כמו שנתבאר (חלק א' פ"י שמיני ד"ה ויהי ציוס) וזה נקרא חתנתו למעלה מאשה יראת יהו"ה. ושצט זבולון היה להם מהירות וגם גבולו שהיה לחוף ימים גם כן רומז על מהירות, ולכן היה לריך להיות נשמר מזה.

וג"ל ביאורו ששורש נשמת זבולון בא לו מבחי' זו שתמיד משתוקק לאמונה פשוטה ובעתה שהיא למעלה מכל היראות למעלה מהטבע כד"א (תהלים נ"ז ג') אקרא לאלהי"ם, בחי' פחד, עליון לאל, בחי' חסד, גמר עלי וגו'. ואיתא בירושלמי (כתובות ד.) אמר רבי אבין אקרא לאלהי"ם עליון לאל גומר עלי צת שלש שנים ויום אחד ונמלכין צ"ד לעוברו הצתולין חוזרין ואם לאו אין הצתולין חוזרין ע"כ. ואיתא (נדה י"ד.) תניא גמי הכי רוכבי גמלים כולם רשעים הספנים כולם לדיקים וכו' ע"כ. הספנים בחי' זבולון כמו דאיתא (פסחים ד.) הווא דהוב קא אזיל ואמר אביי ימא אסיסני ביראתא דקון ואשכחוהו דמזבולין קאתי דכתיב זבולין לחוף ימים ישוכן ע"כ. ואיתא (ירושלמי סוכה כ"ב:) עאל רבי יוחנן ודרש יונה צן אמיתי מזבולין היה וכו', ע"כ. שאמונת שצט זבולון היתה כל כך חזקה בצחי' יורדי הים באניות המה ראו מעשי יהו"ה, וכד"א (דברים ל"ג י"ט) כי שפע ימים יינקו וגו'. ולפי שהיה לו לזבולין כל כך מצטח עוז ציהו"ה שאף על פי שפחד לעשות דבר לא מנע את עצמו מלעשותו מפני רוב הצטחון שצו ולא שח לזו ליראה כלל לפיכך הזהירו הכתוב ארור שכב עם חתנתו וגו'.

משנה ז'

המליך אות זי"ן¹¹³ בהילוך וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם תאומים בעולם וסיון בשנה ורגל שמאל בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה ח'

צספר מי השילוח (חלק ב' כי תבוא) מפרש הפסוק כתיב ארור שכב עם אשת אציו וגו'. הוא נגד ראובן, כי הצבור צתולדה יכול להתדמות לאציו ולהתנהג צמדת אציו אף שאינם שייכים לו, וזה נקרא שכב עם אשת אציו.

וג"ל ביאורו ששורש נשמת ראובן בא לו מבחי' זו שתמיד השתוקק לצדיקות ולהצודדות ללכת צדרכי אציו להיות מיושצי אהלים, דכתיב צו (צראשית ל"ב א') ויעקב הלך לדרכו וגו'. וכתיב צראובן (שם ל' י"ד) וילך ראובן צימי קציר חטים וגו'. וכמו שעשה יעקב שרמה לאציו צצגדי עשו, כן עשה ראובן שרמה לאציו צצגדי יוסף. וכמבוא צספ' העמק דבר (צמדבר י' פסוק י"ח) וז"ל ונסע דגל וגו'. הכינו עמם איש על דגלו. שיהיו הולכים אחר דגל צני יהודה. והנה צכל השצטים כתיב צני זולת אלל ראובן כתיב מחנה ראובן. ואין דבר ריק צתורה. ונראה דמכאן הולאו חז"ל שבר"ן איש שהיו עם קרה צמחלוקתו היה אליאור צן שדיאור וחצריו. והיה מקור המחלוקת מלד חסידות ולא כמו דתן ואצירס כמו שציארנו צמקומו. אלא מלד שהיו פרושים ומתצודדים להתקרב אל ה'. וזה היה מדת ראובן עצמו שהי' צדל מחציו ומשוקע צחסידות כמוצן מן המקרא ויש צראובן אל הצור כמושכ"ש מש"ה כתיב צרמו שלא היו כמו צני ראובן. אלא כראובן עצמו, עכ"ל. וידוע מספרים שראובן צן יעקב נתגלגל צרבי אליעזר הגדול. וגם צו היה מדה זו ולצסוף ילא מה שיאל שמת צחרס. לפיכך הזהירו הכתוב ארור שכב עם אשת אציו וגו'.

משנה ח'

המליך אות חי"ת¹¹⁴ בראיה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה

ימות, מיתה תניינא, כי צכל מקום שנאמר צתורה מות יומת, הוא צעוב"ז וצעוב"צ, כי מות היא המיתה המוכרחת, וכשצריך לצוא צגלגול למות פעם שנית מיתה משונה, וכפרת אותה גלגול, על אותה מיתה נאמר יומת לעוב"צ, ר"ל, לעולם שצריך לצא צו פעם אחרת. אצל צראובן שהיתה כוונתו לעובה, לא נתחייב מיתה כשאר שצטים, עכ"ז מלד אותה דיבור שאמר השליכו, נתפס למיתה, ולא הורגהו כשאר. וזהו יחי ראובן ואל ימות וכו'. גם תצין, כי רבי אליעזר צרכוהו צחיריו, והוא היה נשיא ראובן, וגם ראובן צרכוהו אחיו צדין צחטא צלה, עד שנלננה צבס רוח הקדש, וידעו שלא חטא, וטעם שנקרא ר"א הגדול, כי כמו שהיה ראובן הצבור, לכן נקרא גדול. ע"כ.

112. הרהור: בחי' רבי עקיבא צן יוסף כדפרישית.

113. הילוך: בחי' רבי יהודה צן צבא כדאיתא צספר הליקוטס (וישצ - פרק ל"ז) וז"ל זבולון נתגלגל צ"ר יהודא צן צבא, ע"כ.

114. ראיה: בחי' רבי אליעזר כדאיתא צספר הליקוטס (וישצ - פרק ל"ז) וז"ל ענין עשרה הרוגי מלכות. כנודע שהיו עשרה שצטים, וצריך לידע צמי נתגלגלו. והענין מ"ש מורי הוא זה. קודם נתחיל צראובן, שאמר השליכו אותו וכו', ולא הסכים צהריגתו, עכ"ז נענש, וצא צרי אליעזר הגדול שנתפס למינות, ולא נהרג כאחרים, כי השי"ת מדד לו מידה כנגד מידה. שאמר השליכו, ונודע כי הנחש הוא סוד המינות. וראובן גרס לעורר לד אותו נחש של המינות. לכן נתפס למינות. וצוה צצין מ"ש רז"ל יחי ראובן ואל

וצר בהן סרטן בעולם ותמוז בשנה ויד ימין בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה ט'

והנה נגד שצט שמעון לא נאמר ארור כי שצט שמעון הם כמוסים צסוד המלכות, שלא היה להם חלק ונחלה הנקרא על שם צארץ ישראל, כמו שקללם יעקב אבינו, (בראשית מ"ט ז') אחלקם ציעקצ ופינס צישראל וגו', וכד"א (יהושע י"ט א') למטה בני שמעון למשפחותם ויהי נחלתם צחוך נחלת בני יהודה וגו'. סוד רצי עקיבא צן יוסף שהי צן גרים צחי' מלכות כמו שמוסבר לעיל (פרק ג' פתיחה למשנה א'), סוד גלגול נשמת זמרי צן סלוא וכ"ד אלף שמתו משצט שמעון על דבר פעור. ופי' שלמלכות יש עוד פנימיות ועמקות שאינה נראית לעין השכל צחי' שתוק כך עלה צמחשצב לפני, ופירוש שהוא למעלה ממחשצתו כציכול, צחי' רזונו הפשוט, ואסור להרהר. וכמו דאיתא צספי' מי השילוח (חלק א' פי' וזאת הצרכה ד"ה וזאת ליהודה) וז"ל צא"ד אצל שמעון הכנים עלמו צספק ואמר ח"ו שאני מחזיק עלמי לנואף, ונשא את דינה והכנים את עלמו צדבר הצריך צירר, כי אמר שהוא צטוח צבי' שיצברו לטוב שכוונתו לא היתה רק לשם שמים, וע"כ היה צריך כל שצט שמעון לצרורין צדצרים כאלה, כגון זמרי שהיה אומר ג"כ שכוונתו טוב כמו שיתבאר צמקומו [פרשת צלק ד"ה והנה] ולעמיד כשיתבאר שצט שמעון יהיה מעלתו גדול משל לוי, ע"כ. וכן איתא צספר מי השילוח (חלק א' פי' תלוה ד"ה ומלאת צו) צא"ד וז"ל פטדה הוא נגד שצט שמעון כי צשצט שמעון נמצא עמקות גדול צד"ת, אך צטרס שיוליאו אותו לפועל ילטרכו לצרורים וכן רצי שמעון צר יוחאי יען כי הי' משצט שמעון כידוע הי' צו ד"ת עמוקים כמו צמרע"ה, וע"ז רומז פטדה כי הוא אותיות פה וע"ת ודל"ת המה אותיות הקודמים לשם יו"ד הי"א וזה מורה לעמקות החכמה שנמצא צזה השצט שלא יוכלו להוליא ולהציא השם לפה, ע"כ. וז"ל סוד גדלות שצט שמעון צא מרוב הצשוקה אשר נשרש צו כדאיתא צספי' מי השילוח (חלק א' לקוטי הש"ס מסכת צרכות ז') ואמר ר"י משום רשב"י גדולה שימושה של תורה יותר מלמודה שנאמר פה אלישע צן שפט אשר ילק מים על ידי אלי', היינו התפלה שאדם מתפלל אצל כל מעשה המצוה שיליח, זאת היא גדול מהמעשה, וזה פי' אשר ילק מים ע"י אליהו היינו שהי' מתפלל להש"י שאליהו ילליח, ועי"ז השימוש

גדול מהלמוד כי הלמוד הוא צגצול והצשוקה והתפלה הוא להש"י שהוא צלתי צבול, ע"כ.

משנה ט'

המליך אות טי"ת¹¹⁵ בשמיעה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהן אריה בעולם ואב בשנה וכוליא שמאלית בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה י'

צספר מי השילוח (חלק צ' כי תצוה) מפרש הפסוק כתיב ארור שכצ עם כל צהמה וגו'. הוא נגד גד, כי גד מורה שהיה נפשו קטן מאוד שנולד צקטנות והוא לשון זרע גד היינו פירור קטן, ולכן נצצרך צזה שהיה לו לוותא וכשיתצצר לרצים יהיה לו שלימות, אכן מצד זה היה יכול להסתפק צמיעוט וצדצרים קטנים וזה נקרא שכצ עם כל צהמה.

ונ"ל ציאורו ששורש נשמת גד צא לו מצחי' זו שתמיד משתוקק להסתפקות צמועט כמו אליהו הנצביא כדאיתא (בראשית רבה ל"ט י') כיון שראה אותו יעקב אמר לישועתך קויתי הי' אין זה מציא את הגאולה אלא מצד שנאמר גד גדוד יגודנו והוא יגוד עקצ לאותו שהוא צא צעקצ (מלאכי ג') הנה אנכי שולח לכם את אליה הנצביא שהוא משצט גד לכך נאמר והוא יגוד וכו' עיי"ש. שצחי' העקצ הוא הקטנות שכולם דשים צו. וזה דווקא הצחי' הכי קטן ונמוך דצכל קומת הגוף אין מקום שפל ועלוצ כעקצו של אדם, אולם צלי קרום העור אשר על צשר העקצ אפילו יש לו רגלים ואצרים שלמים לא יוכל האדם ללכת לדרכיו. כן ענין נכסת ישראל שכלנו מראשון עד אחרון חלק גוף אחד, מרע"ה מוח וחכמת ישראל, וישעיה הנצביא לצ ישראל, ודוד המלך הוא פה ישראל וכן כל הגדולים והקטנים שצכל הדורות מצטרפים צגוף אחד. ואנחנו דור דלים צחי' עקצ שעליה דורך כל הגוף, צחי' עיקצתא דמשיחא. וזה סוד (ישעיה נ"צ ז') מה נאוו על ההרים רגלי מצשר משמיע שלום מצשר טוב משמיע ישועה אמר לציון וגו'. וכמו דאיתא (שיר השירים רבה צ' ל"ג) וקול התור נשמע צארצנו איזה זה זה קולו של מלך המשיח המכריז ואומר (ישעיה נ"צ) מה נאוו על ההרים רגלי מצשר וגו'. והמצשר הוא אליהו הנצביא שצא צצחי' עקצ צחי' שצט גד הוא הקטנות שצובל ונושא כל הגוף לקבל

חמור החוי, ומכאן זה לקח את דינה צתו של יעקב. ולכן נהרג, כדי להתלבן. ולכן גם נגזרה גזירה על אשתו, שהשצ צקוצה של זנות משום ותלא דינה צת לאה, כי ע"י יליחתה, עינה אותה שכם, כנלע"ד. ועיין צשער הגלגולים, ע"כ. וזה שלקח שמעון את דינה אחותו כדי להוליאח מידי דכס הולך לצירורין כדפרישית ונתגלגל שכם צצני דינה ושמעון.

115. שמיעה: ונ"ל שהוא צחי' רצי חנינא צן תרדיון וכדאיתא צשער הפסוקים (פרשת וילא) וז"ל שמעתי ממורי ז"ל כי ר"ת רחצ"ת הוא, ר' חנינא צן תרדיון. ונלע"ד חיים, שהכוונה היא, ע"ד מה שנתבאר אלליו, צענין לוט, וכענין חטאו של אדכ"ר, כי כל הנשמות נתעשקו צסטרא אחרא, ונתערבו טוב צרע. ואפשר כי נשמת ר' חנינא צן תרדיון, היתה אז מעורבת צקליפות דשכם צן

משיח. ולפני מותו זרכו משה (דברים ל"ג כ') ולגד אחר צרוך מרחיב ג' וגו'. ולפי שעלול ליפול על ידי סבלנותו העלומה לתוך קטנות יותר מדי לפיכך הזהירו הכתוב ארוך שכ' עם כל בהמה וגו'.

משנה י'

המליך אות יו"ד¹¹⁶ במעשה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהן בתולה בעולם ואלול בשנה ויד שמאל בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה י"א

צספר מי השילוח (חלק ז' כי תצוא) מפרש הפסוק כתיב ארוך משגה עור צדרך וגו'. הוא נגד יוסף עיי"ש.

וני"ל ביאורו ששורש נשמת יוסף צא לו מצחי' זו שתמיד השתוקק להצרות כצוד שמים בעולם שחיי' השראת השכינה למטה מעשרה עפחים ושיתחצרו העולמות יחד בחיבורא שלים על ידו. וצקש ללמד תורה להלכה ולמעשה לאחיו כדאיתא צש"ס (סנהדרין ל"ב). ואס למדו [הלכה לחצירן] מה שכרו אמר רצא אמר רצ ששת זוכה לצרכות כיוסף שנאמר וצרכה לראש משציר ואין משציר אלא יוסף שנאמר ויוסף הוא [השליט על הארץ הוא] המשציר לכל עם הארץ וגו' ע"כ. וכדאיתא צספ' מי השילוח (חלק א' וישצ) כי ענין החיים שנתן הקצ"ה צשצט אפרים הוא להצינו תמיד צכל דצר מעשה על הדין וההלכה מצלי לזוז ממנו ולכן כשהכתוב מזהיר את ישראל לצלתי יחטאו

מטרת התורה אז יאמר פן יללח כאש צית יוסף היינו שתרצו כי לא יהי' מתנגד למעשיכם, עכ"ל. וכן איתא (שם פרי' שמות) וזה הענין שצרך מרע"ה את יוסף ורצון שוכני סנה, כי מרע"ה הי' רוצה להכניס מדות סבלנות לתוך מדתו של יוסף הלאדיק כדי שיהי' מלא רצון על ישראל שלא יהי' לו שום תרעומות על נפש מישראל, כי משצט הזה מתעורר דין על ישראל צעת שנוטים מרצון הש"י, כמו שמלינו שהנציא הזהיר את ישראל א"ל פן יללח כאש צית יוסף והיינו שמדתו לא תכעוס ויהי' צרצון על ישראל, ע"כ אמר ורצון שוכני סנה היינו שהש"י ילמוד אותך מדות סבלנות כמו שלמד אחתי צסנה, עכ"ל. לפיכך הזהירו הכתוב ארוך משגה עור צדרך וגו' ופרש"י משגה עור - הסומא צדצר ומשיאו ענה רעה ע"כ. פן ואולי ישיאו ענה רע דהיינו ילמדנו תורה שאינה שייכת לו לשורשו, כמו שדרשו (ספרי - האזינו פיסקא י"ז) ואין ענה אלא תורה שגא' לי ענה ותושיה ע"כ. והנה צצט אפרים קצלו עיקר כח התשוקה והקנאות מיוסף אציהס ולכן מצטיח הכתוב (ישעיח י"א י"ג) אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים וגו'.

משנה י"א

המליך אות למ"ד¹¹⁷ בתשמיש וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהן מאזנים בעולם ותשרי בשנה ומרה בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה י"ב

צספר מי השילוח (חלק ז' כי תצוא) מפרש הפסוק ארוך

כח זה כמוהו [כמו צן עזן]. אצל הענין הוא צמה שנצבאר אללינו, כי כל אותס עשרה הרוגי מלכות, הס עשר עפות זרע שיאו מן יוסף, ולפי שיוסף הוא עלמו ר' ישמעאל, וחטא, כי פגס צאותס הנלוות שהויאס לעמקי הקליפה, לכן לא היה צו כח לצרא נפשות גרים. ולכן תמלא כי עונש ר' ישמעאל קשה מכל עשרה הרוגי מלכות כי הוא גרס להס, ע"י הולאות עפת זרע הנצכר. וכדמיון מ"ש ציוסף, ויפשיטו את יוסף את כתנחו, כן הפשיטו עור פניו של ר' ישמעאל. גם נדמה ר' ישמעאל ליוסף, צהיותו יפת תאר כמוהו, כנצכר צפרקי היכלות. וכמו שיוסף נצצה צין הגוים צמארים, כן נצצה ר' ישמעאל, כנצכר כששאלו ר"י צן חנניא, וא"ל מי נתן למשסה יעקב, והשיב הלא הי' זו חטאנו לו, רמז לו, כי צעון נלוות טיפי הזרע של יוסף שירדו צקליפות צמקוס צרגלים, אשר שס הוא סוד המשסה צרגלים, לכן נצצה צין הגוים, וזהו מי נתן למשסה יעקב, שסס אותס העפות כנצכר, והשיב הלא הי' זו חטאנו לו, ע"כ. וצספר צדקת הלאדיק (אות קנ"ט) צא"ד וז"ל דוד המלך ע"ה שהיה גס כן כולל כל הנפשות שהרי הוא רגל רציעי שצמרכצה והקים עולה של תשובה רק צעון תאוה לצד. ולכן ירצעס שהיה נקי צזה [כמו ששמעתי שנקרא אפרתי שפירוש שס זה מי שלא ראה קרי מימיו ולכן מלא חן צעיעי אחיה השילוני שזהו דרגא דשילה יש לו יחס עם צצט אפרים] לא שצ ונחלק על מלכות צית דוד, ע"כ.

116. וני"ל שהוא צחי' רצי יצודה הנחתוס דאיתא מדרש תהילים (מזמור ט') וז"ל עתיד הקצ"ה לתצוע דמן של צר קפרא ושל ר' יהודה הנחתוס. שפעס אחת גזרה מלכות הרשעה שיהרג ר' יהודה הנחתוס. מה עשה צר קפרא, עשה עלמו דיין ודן אותו וכשהוא צא ליתן לו ספקולא גזר שישחט אחר תחתיו ויעשו אותו חתיכות ויעלו אותו, ורץ לשון הרע ואמר שלא נהרג, וגזרה מלכות הרשעה שיהרגו שניהס ויעשו אותו חתיכות, ונהרגו שניהס. ועתיד הקצ"ה לתצוע דמן, שנאמר, כי דורש דמים אותס זכר, ע"כ. והוא צחי' (צראשית ל"ב ו') ויצא יוסף את דצתס רע אל אציהס דייקא. הוא הלשון הרע שרץ ואמר לא נהרג. ועוד איתא צירושלמי (חגיגה ט'): על אלישע צן אצויה וז"ל ויש אומר ע"י שראס לשונו של ר' יהודה הנחתוס נתון צפי הכלצ שותת דס אמר זו תורה וזו שכרה זהו הלשון שהיה מוילא דצרי תורה כתיקנן זה הוא הלשון שהיה יגע צתורה כל ימיו זו תורה וזו שכרה דומה שאין מתן שכר ואין תחיית המתים ע"כ. והוות לשון צעל צרית כמו שמתבאר לעיל צפרק ראשון, נאמר צרית צמילת הלשון וצמילת המעור. והיתה אשת פוטיפר דלקת אחרי יוסף ככלצ. וזה שראס לשונו של רצי יהודה הנחתוס נתון צפי כלצ. ואפשר לאמר כלצ צצספר קטן עולה צצט וגס ג"ד עלה צצט.

117. תשמיש: צחי' רצי ישמעאל צן אלישע כהן גדול, כדאיתא צשער הגלגולים (הקדמה ל"ד) וז"ל והרי ר' ישמעאל צן אלישע כ"ג, שנצבאר אללינו שהוא נאצן נשמת יוסף הלאדיק, ולמה לא היה צו

תעשה, מתרה הכתוב ארוך האיש אשר יעשה פסל וכו' שלא יעשה מהנהגתו ית' בעולם הזה עגל ופסל.

וגם אפשר לפרשו באופן אחר. הנה בספר יצירה לא נרשם חודש ומזל לשבט לוי, ונראה לי שאותו טובה וקללה לקחו שבט מנשה, וזה ענין צנות ללפחד, שחטא ללפחד היה ממש ובדיוק להיפך מתכונה זאת שלשבט לוי, שלא רצה שבט ואל תעשה דייקא, ולא שצת בשצת, וכמו שתרגס יונתן (צמדבר ט"ו ל"ב) והוא בני ישראל שריין צמדברא גזירת שצתא אשתמודע להון צרם קנסא דשצתא לא אשתמודע להון קס גצרא מדצית יוסף אמר צמימריה איזיל ואתלוש קיסין ציומא דשצתא ויחמון יתי סהדיא ויתנון למשה ומשה יצבע חולפן מן קדם יי וידון יתי וצכן אשתמודע קנסא לכל בית ישראל ואשכחו סהדא ית גצרא כד תליש ועקר קיסין ציומא דשצתא, ע"כ. ולפי שחטא נגד משה רצונו כי חלק משרע"ה היה שצת, לפיכך לא ראו הדיינים לשפוט משפט צנות ללפחד¹¹⁸ פן יפגעו בצבד משה. אכן צנות ללפחד חכמות היו וירשו מאציהן כמה וכמה מעלות נשגבות ועוד יותר כמו שהעיד הקצ"ה (צמדבר כ"ז ז') כן צנות ללפחד דצרת וגו'. ונ"ל לצאר הענין לשון הקרא 'כן' צנות ללפחד וכו' ע"פ מה דאיתא בצס"פ מי השילוח (חלק ב' בהעלותך) ונ"ל על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו על פי ה' זיד משה. הסתלקות הענין ושכינתו נראה רק למשה רצונו ע"ה, וכן ככל דור ודור מי שהוא לדיק הדור רואה רלון השי"ת כמו שכתוב (משלי י' ל"ב) שפתי כהן ידעון רלון וגו'. והיחודי הקדוש זללה"ה צדורו ראה רלון השי"ת צאיחור זמן תפלה וגסמך על מאמר הכתוב (דברים י"ב ד') לא תעשון כן ליהו"ה אלהיכם, כן רומז על קביעות צלי חיים, וכשראה רלון השי"ת צזה לכן התאחר צתפלתו, וגשמתו מאירה צגן עדן מצה כי כוון לאור רלון השי"ת, אף כי יכול צשנוי זמנים להשתנות מ"מ נאמנה את אל רוחו¹¹⁹ עד עת קץ, עכ"ל. וזה שאמר הקצ"ה 'כן' צנות ללפחד דצרת דייקא, כי הן צאו על סוד 'כן', צחי' לא תעשון כן ליהו"ה וגו'. ולכן

האיש אשר יעשה פסל ומסכה תועבת יהו"ה מעשה ידי חרש ושם צסתר וגו'. נגד שבט לוי, כי שבט לוי שמרו עלמס צלי ללאת מגדר כללי דצרי תורה, וצאמת כל הדצרי תורה הם נלצשים צלצוש שיוכל האדם לקצלם ולהשיגם, אכן לפעמים יחפון השי"ת לנלח האדם כמו שכתוב (תהילים נ"א ו') למען תלדק צדצריך וגו'. (וכמו שנתצאר צמי השילוח חלק ב' פרי' וצרא ויקח אחרן את אלישצט) אצל הם לא יכלו לעצוד את העגל, כי להם היה מגיע החטא לשורש החיים ולא היו יכולים לתקן את החטא, לכן שמרם השי"ת, (ועיין חלק א' פרי' תשא) וענין חטא העגל שהיה גם כן שרלו להשיג אור השי"ת קודם הזמן עיי"ש.

ונ"ל ציאורו ששורש נשמת לוי צה לו מצחי' זו שתמיד היה משתוקק לחיים מצוררים, לחיות צלי להכניס את עלמו לספיקות שלא לעשות שום מעשה שיצטרך אח"כ לצירורין, וכשנזדמן לו מעשה שהי' מסופק צו הי' שצ צשצ ואל תעשה, כמו שמצואר צספ' מי השילוח צמעשה דדינה ושכס שלא רצה לוי לקתה אפילו להוציאה מתוך הקליפה, וכמו שמצואר צפ' נשא את ראש צני גרשום גם הם. ולעומת זו מתאורה להנות מאור הצהיר אור הגנוז כמו שאיתא צמדורש (רצה צראשית כ' י"ב) ויעש יהו"ה ה' לאדם ולאשתו כתנות עור וילציסם צתורתו של ר"מ מלאו כתוב כתנות אור, ע"כ. שללוי יש חשק גדול לאור צלי לצושים, ויכול על ידי זה לצח לעשות לו עגל מסכה צמסתרים תוך לצצו ח"ו, דהיינו להוציא טעם והנאה מן החטא, ושלא יהי' שום מתיקות צעניני עולם הזה כלל, כדי להפריד צין היפה למכוער שלא ישאר חיבור להחן עם המכוער, ועל ידי כך יעשה פירוד ח"ו צין מים עליוניים למים תחתונים כמו שמצואר אללנו צמעשה דצן זומא. וכשיפרדו כל הנאות עוב"ז מן העצודות ומן התורה והמאות ישארו כל עניני העוב"ז צלי חיות דקדושה ויתראה בעולם הזה בהנהגתו ית' כמו שור עגל מצבא שראו צני' צמדבר. ודווקא אלל לוי שמוכן כל רגע לעצוב כל עניני עוב"ז, אפילו משום ספק אשר יש צו, צשצ ולא

118. ספ' מי השילוח (חלק א' פ' פנחס) ויקרצ משה משפטן לפני ה'. איתא צמדורש (רצה פרשה כ"א י"ג) שהקריבו לפני שרי עשרות ולפני שרי מאות וכלם יראו לשפוט צדצר הזה וגם משרע"ה ירא עד שהקריבו את משפטן לפני ה'. והענין צזה כי חטא מקושש היה שחטא נגד משרע"ה כדאיתא צצורה"ק (צמדבר ר"ה:) כי חלק מרע"ה היה שצת כמ"ש ישמח משה צמתנת חלקו, וללפחד לא קיים את השצת צשצת השני שנלעוו ישראל וצאם היו מקיימים מלות שצת צשצת השני, היה אז תיכף ניכר לעין כל ישראל מדרגות השצת שהוא מדרגות מרע"ה, וע"י חטא ללפחד שצבר על שצת השני נסתם האור הזה מישראל, ועי"ז היה מרע"ה מסופק אם יכול לעצור על מדותיו או לא, כי בצערא דגופא אסור לת"ה לעצור על מדותיו (יומא כ"ג.) וצלערא דממונא מלוא לעצור על מדותיו, כדאיתא צגמי' (ראש השנה י"ז) כל העוצר על

119. עפ"פ (תהילים ע"ח ח') ולא יהיו כצצותם דור סורר ומרה דור לא הכין לצו ולא נאמנה את אל רוחו וגו'.

כשצאו ראשי שצט מנשה למה צטענה למה יפסידו אותו חלק שירשו צנות ללפחד צנחלת הארץ כתיב (צמדצר ל"ו ה') וילו משה את צני ישראל על פי יהו"ה לאמר כן מטה צני יוסף דצרים וגו', 'כן' דייקא. וגם נתן לצנות ללפחד הפרשה האחרונה צתורה כמו שאיתא צספ' מי השילוח¹²⁰, וזכו ונטלו שצט מנשה אותו חדש שהיה שייך לשצט לוי.

משנה י"ב

המליך אות נו"ן¹²¹ בריח וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהן עקרב בעולם וחסון בשנה ודקין בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה י"ג

צספר מי השילוח (חלק צ' כי תצוא) מפרש הפסוק כתיב ארור מטה משפט גר יתום ואלמנה וגו'. הוא נגד צנימין.

וני"ל ביאורו ששורש נשמת צנימין צא לו מצחי' זו שתמיד משתוקק להטיב לצני ישראל, ויש לו כח רצ לקבל כל הטובות הנמצאים בעולם להוליא יקר מזולל להעלותם לשורשם צקדושה כמ"ש אללו (צראשית מ"ט כ"ז) צנימין זאצ יטרף ואף הטובות והתשוקות הנמצאים צגלות צין האומות יש לו כח ללקטם לקבלם ולהכניסם לתוך ישראל כמו דאיתא צספ' מי השילוח (תלורה). וכן שם (תשא) וז"ל מאמר הגמ' על צנימין, צנימין הלדיק היה מצטער עלי' לצולעה לפיכך נעשה אושפזיכנא לשכינה היינו לפי שהש"י הכיר צו כי צאם יצנה צהמ"ק צחלקו יחפון מאוד לקבל

120. מי השילוח (חלק א' מטעין) כן מטה צני יוסף דצרים. העיני נשכתצ צסיום התורה פרשה הזאת שאינה נוהגת רק לעשה. והעיני צזה להראות להם לישראל כי לא על הלחם לצדו יחיה האדם כי על כל מולא פי ה' יחיה האדם. לחם היינו ד"ת כללים הנלרכים צכל עת לכל נפש מצלי שום שינוי ותמורה והם התרי"ג מלות. והעיקר הוא להצין צד"ת צכל זמן את רלון ה' מה רלנו צכל רגע לפי העת והזמן, ומד"ת ילא אור לצבות ישראל שיצינו עומק רלון ה' כפי הזמן, ועי"ז נכתצ הפרשה הזאת אחר סיום כל התורה, צכדי להצין לישראל כי מכל התורה יולא פרטים לכל עת ולכל זמן וכל ד"ת הם עלות צכדי שיצין האדם באיזה דבר יחפון הש"י עתה ויעסוק צה, ע"כ נכתצ הפרשה הזאת שהוא ג"כ אינו כובג אלא לזמן.

121. ריח: וני"ל שהוא צחי' רבי אלעזר צן שמוע שהוא לצד ידע גדלות מדרגת יוסף, כדאיתא צגמ' (חגיגה י"ז:): הארץ על מה עומדת על העמודים שנאמר וכו' רבי אלעזר צן שמוע אומר על עמוד אחד ולדיק שמו שנאמר ולדיק יסוד עולם, ע"כ. והוא שהצין גדלות יוסף שהיה מרכצה למדת לדיק יסוד עולם. ולמה לא אמר לאחיו שלא יכשלו צו, הלא לוי היה צו שתי צחי' חסד וגבורה, כהונה ולוויה צמיזוג, והיה לו להרגיש חומר האיסור והחטא. אלא שרבי אלעזר צן שמוע (יצמות ס"ה:): ואמר רבי אילעא משום ר' אלעזר צן שמוע כשם שמלורה על אדם לומר דבר הנשמע כך מלורה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע, ע"כ. (והגם שגירסם

גם המצצה לחלקו, ועי"ז נעשה אושפזיכנא ע"כ. ולפי שתמיד משתוקק להטיב לאחיו, שהם צחי' גר יתום ואלמנה¹²², ואפשר לו לצא על ידי זה לתפוס מרובה הרצה ממנה שאפשר לנו לצלוט, לפיכך הזכירו הכתוב ארור מטה משפט גר יתום ואלמנה וגו'.

משנה י"ג

המליך אות סמ"ך¹²³ בשינה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהן קשת בעולם וכסלו בשנה וקבה בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה י"ד

צספר מי השילוח (חלק צ' כי תצוא) מפרש הפסוק כתיב ארור מכה רעבו צסתר וגו'. הוא נגד דן, שזה מורה שלא יענש לחצירו צתפלה אף שיראה ממנו דבר שלא כהוגן מכל מקום לא יכהו צסתר צסתרו של עולם, וזה היה נגד דן שנמלא צם נלוח גדול צעצודת השי"ת כמו שנצבאר (חלק א' פרי תלורה) שעל דן נאמר (צראשית מ"ט י"ז) הנשך עקצי סוס ויפל רכצו אחר.

וני"ל ביאורו ששורש נשמת דן צא לו מצחי' זו שתמיד משתוקק לתמימות וישרות הלצ עד שיהא ראוי לעמוד צמשפט נגד כל מקטרג צתמימותו, ומוכן צכל עת לדיון ולדיין הדן דין אמת לאמיתו. כדאיתא (פסחים ד'). ההוא דאמר דונו דיני אמרי שמע מינה מדן קאתי דכתיב דן ידין עמו כאחד שצטי ישראל וכו'. ומפרש צספ' מי השילוח

הש"ס שלנו מיוחס המימרא לרבי אלעזר צרבי שמעון, אמנם צשלי"ה - הקדמה ו', וצספ' נחיצות עולם צ' נחיצ התוכחה פרק צ', וכן כעין זה צילקוט משלי ט' רמז תתקמ"ד מיוחס לרבי אלעזר צן שמוע)

122. זוהר ג' רס"ח. ודא הוא רזא דאשכחנא צספרא דרצ המנוגא סצא, ואוקים קרא דא צרזא דכנסת ישראל, דכתיב (שמות כ"א י') שארה כסותה ועונתה לא יגרע, ואי אתמנעו מינה, מה כתיב, וילאה חנם אין כסף, כמה דאת אמר (ישעיה נ' א') אי זה ספר כריתות אמנם אשר שלחתי, וכתיב (שם נ"צ ג') חנם נמכרתם ולא צכסף תגאלו, ומאן דמנע אורייתא מינה, כמאן דנסב מארי (ס"א שארה) דאתתא, ומנע ליה מינה, דא אשתארת כארמלתא, ולא ארמלתא, הדא הוא דכתיב (איכה א') היתה כאלמנה וכו' עיי"ש.

123. שינה: וני"ל שהוא צחי' רבי נחוניא צן הקנה ראש הלדיקים היורדם למרכצה כדאיתא צכמה דוכתי צפרקי היכלות (רצתי ט"ז אות ג) וז"ל וצא רצן שמוע צן גמליאל ורבי אליעזר הגדול ורבי אלעזר צן דמה ור' אליעזר צן שמוע ור' יוחנן צן דהצאי ותנניה צן חכינאי ויונתן צן עוזיאל ור' עקיבא ור' יהודה צן צצא צאנו וישצנו לפניו והיו כל המון חצירים עומדין על רגליהן כי היו רואין כוציות של אש ולפידי אור שמפסקין ציניהם וציניו ור' נחוניא צן הקנה יושצ ומסדר לפנייהם את כל דצרי מרכצה ורידה ועליה היאך יורד מי שיורד והיאך יעלה מי שיעלה, ע"כ.

(חלק א' פרי תלזה) וז"ל שכל תקופתם הוא מחמת שהוא צטוח שהש"י יעזרו יען כי הוא הולך בתום כמבואר בגמ' שהוא דאמר דון דיני אשתכח דמדן קאתי כי הי' זו תקופות אשר צטוח שזכר צדין, כי צכל עניני עוב"ז ואפילו מלות ומע"ט שהאדם עושה הוא אח"כ צספק כגון כשאדם נותן לזקה לעני והעני ילך צכח הזה ויעשה מלוח נקרא מסייע ידי עושה מלוח וצאם העני עשה עצירה ח"ו צזה הכח אז יהי' הנותן מסייע ידי עוצרי עצירה, וצזה השצט נמלא תקופות גדול שהוא צטוח צבי' מאחר שעשה המלוח צתמימות למח יזמין לו הש"י מכשול צזה צטוח שיזמין לו הש"י עני כשר וילך צזה הכח ויעשה מלוח עכ"ל. ואם אדם נתן לזקה צתמימות וצכוונה רלוייה והמקבל השתמש צהנאת הלזקה צאופן שאינו כי טוב יכול ללאת מזה דצר כעס להנותן ואפשר שיקטרג על המקבל. וכן על כמה אופנים צמשא ומתן החיים, ומשום שאינו סוצל צעל עצירה יכול לצח ח"ו לקטרג עליו צלצו לפיכך הזהירו הכתוב ארור מכה רעבו צסתר וגו'.

משנה י"ד

המליך אות עי"ן¹²⁴ ברודגו וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהן גדי בעולם וטבת בשנה וכבד בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה ט"ו

צספר מי השילוח (חלק צ' כי תצוא) מפרש הפסוק כתיב ארור שכצ עם אחותו וגו'. הוא נגד אשר, כי לאשר היח הרחצה והתפשטות (כמו שנתצאר צחלק ראשון פרי' תלות ד"ה ומלאת) ומי שיש לו כל הטובות צהרצה יכול לטעות שאינו לריך לעבודה, רק אהבתו להשי"ת צאהצת השורש כאהצת אח ואחות וכמו שנתצאר (פרי' קדושים) על פסוק ואיש כי יקח את אחותו חסד הוא לכן נגד אשר נאמר ארור שכת עם אחותו.

וג"ל ציאורו ששורש נשמת אשר צח לו מצחי' זו שתמיד משתוקק להמשכת האור והשפע והדציקות צו ית' להתקרב אליו צשורשו העליון, כד"ל (שיר השירים ח' א') מי יתכן כחח לי יונק שדי אחי אמלאך צחון אשקך גם לא יצוזו לי. אנהגך אציאך אל צית אחי וגו'. וכמו שפי' המלציי"ם (שם) הלוחי שתקיים אללי שתי צחי' הללו א.) שאוכל ללאת ממסורי גופי להדצק צצורחי צכל עת שתיח לי גדלות המוחין ולא אלטרך להפשטת הגוף ונפילה צתדמה כעין מיתה, אלא שתיח צמדרגה כזו להיות צדיצוק עליון כמו משה רצינו שהיח מתצוצ צטוד הנפש צגופו צלי חרדה ורתת. צ.) שתיח צמדרגה כזו שתיח לי השגה צו ית' והוא ילמדני תורתו ועצודתו צעודי צגווייתי, ושחוא ית' יקבל נחת ממני מן עיוני ומושכלי וכו', עיי"ש. ומשום שיכול לצח ע"י הטובות להתרשלות לפיכך הזהירו הכתוב ארור שכצ עם אחותו וגו'.

משנה ט"ו

המליך אות צד"י¹²⁵ בלעיטה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהן דלי בעולם ושבת בשנה וקורקבן בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה ט"ז

צספר מי השילוח (חלק צ' כי תצוא) מפרש הפסוק כתיב ארור לקח שחד להכות נפש דס נקי וגו'. הוא נגד נפתלי שכתיב צו (צראשית מ"ט כ"ח) נפתלי חילה שלוחה, וזה האזהרה הוא שלא ימחר האדם טובה לחצירו קודם הזמן, ולא יתפעל ממח שיוטצ לחצירו כי צזה יעשה לו רע, וזה נקרא לקח שחד שיתפעל מטובה ואפילו מטובת חצירו.

וג"ל ציאורו ששורש נשמת נפתלי צח לו מצחי' זו שתמיד משתוקק ללוותח להתאגד אס שאר אחיו צרוב עם יחד שצטי ישראל. וזהו עיקר צחי' נפתלי אלהי"ם נפתלתי שפירושו לוותח כמו תפלן ותפלה. ואיתח צכתצי האריז"ל

וחמשה דאימח, הם צחי' עשרה הרודי מלכות, אשר נשמותיהם נתלצשו צאלו הטיפות. והחמשה גצורות דאצח, הם. ר' עקיבא, רש"צ"ג, ר' ישצב הסופר, ר' ישמעאל צן אלישע כ"ג, ור' יהודה צן צצח. ונלע"ד, כי סדרם כך ממש, כי ר' עקיבא הוא חסד שצצצורות. ורש"צ"ג גצורה שצצצורות וכו'. ע"כ. א"כ נמלא שרצי ישצב הוא תפלת שצצצורות ויש צו כח לכוף את החסדים היינו רצי עקיבא להודות לו.

125. לעיטה: וג"ל שהוא צחי' רצי טרפון וכדליתח צכתצי הרמ"ע מפאלו (ס' יונת אלס ס"ג) וז"ל דע כי טרפון הוא צגימ' משה ודרגין דשלמה נוקצון לגצי דרגין דמשה וכנגד אלף נשים נכריות קידש ר"ט אלף נשים ציום א' צשני צצורת כדי להאכילן תרומות, ע"כ. ונראה שהיח רצי טרפון צחי' (צראשית מ"ט כ') מאשר שמה לחמו וגו', כמו שפרש"י (צראשית ל"ט ו') לחמו זו אשתו, ואלו הן אלף נשים שקידש ציום אחד.

124. רודגו: וג"ל שהוא צחי' רצי ישצב הסופר היחידי צש"ס שהיח גוצר על רצי עקיבא צדין כמו דליתח צש"ס (משנה חולין צ' ד') כלל אמר רצי ישצב משום רצי יהושע, כל שנפסלה צשחיטתה, נצלה. כל ששחיטתה כראוי ודצר אחר גרס לה לפסל, טרפה. והודה לו רצי עקיבא, ע"כ. וגם צגימ' (קידושין ס"ד). כר' ישצב דאמר צואו ונלווח על עקיבא צן יוסף שהיח אומר כל שאין לו ציאה צישראל הולד ממזר וכו'. ועוד איתח (כתובות נ'). תניח נמי הכי המצצצ אל יצצצ יותר מחומש שמח ילטרך לצריות ומעשה צאחד שצקש לצצצ [יותר מחומש] ולא היח לו חצירו ומנו רצי ישצב ואמרי לה רצי ישצב ולא היח חצירו ומנו רצי עקיבא אמר רצ נחמן ואיתמיח רצ אחח צר יעקב מחי קרח וכל אשר נתן לי עשר אטשרנו לך והח לא דמי עישורח צתרח לעישורח קמח אמר רצ אשי אטשרנו לצתרח כי קמח, ע"כ. וגם איתח צשער הגלגולים (הקדמה כ"ו) וז"ל והנה העשר גצורות, שהם, חמשה דאצח,

רוצ טובה לתקן רוצ כעס כידוע, ואפשר שיתפטלו על טובה הבא להם או לחצריהם וזכה יעשה לו רע לפיכך הזכירו הכתוב ארור לקח שחד להכות נפש דם נקי וגו'.

משנה ט"ז

המליך אות קו"ף¹²⁶ בשחוק וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהן דגים בעולם ואדר בשנה וטחול בנפש זכר ונקבה.

פתיחה למשנה י"ז

אמרו עליו על הר"ר לוי יצחק מצרדיטש (בעל הספה"ק קדושת לוי) שהיתה לו נשמת רבי עקיבא בן יוסף, ועל הר"ר מאיר מפרעמישלן שהיתה לו נשמת יוסף הלדיק, ועל הר"ר אברהם יהושע העשל מאפט שהיתה לו נשמת שלמה המלך (שנתגלגל ברבי טרפון כמבואר במשנה ט"ו). ובר"ר לוי יצחק אמר עליו על היהודי הקדוש הר"ר יעקב יצחק מפרסיסחא שהיתה לו נשמת רבינו תם שנשא שתי אחיות, והיתה לו נשמת יעקב אבינו שג"כ נשא שתי אחיות. ובר"ר לוי הירש מזדיטשוב אמר על עצמו שיש לו נשמת רבי ישמעאל כהן גדול.

משנה י"ז

שנים¹²⁷ לועזים, שנים¹²⁸ עליצים, שנים¹²⁹ עליזים, שנים¹³⁰ נועצים, שנים¹³¹ טורפים, שנים¹³² ציידים. עשאן כמיץ מריבה, ערכן כמיץ מלחמה, גם את זה לעומת זה.

משנה י"ח

שלוש אמות שבע כפולות י"ב פשוטות, אלו כ"ב אותיות שבהם יסד¹³³ י"ה¹³⁴ יהו"ה צבאו"ת¹³⁵ אלהי"ם חיים¹³⁶ אלה"י ישראל¹³⁷ א"ל שד"י¹³⁸ רם ונשא¹³⁹ שוכן

(ליקוטי תורה במדבר) וז"ל לצני ראובן, קשה למה בכל השצטים נאמר לצני ושצט נפתלי האחרון אמר בני נפתלי ולא לצני. והענין פשוט דע כשראו למנות את ישראל היו הולכין וסוצבים את כל מחנה ישראל ועומדין בכל פתח ופתח וכותבין אותו צפנקס סדר השמות פצ"פ משצט פלוני ופצ"פ משצט פלוני וכן כיוצא בזה עד שגמרו למנות כל הבתים של ישראל ואח"כ לקחו פנקס הזה מעורב עם רצוא אנשים ולריך לעשות חילוק אחר להוליא מספר כל שצט ושצט בגליון לצד ואז היו מתחילין צפנקס הראשון ואמרו פצ"פ תכתבו אותו לשצט פלוני והיו כותבין אותו שם צפ"ע עד שהיו משלימין כל האנשים של אותו השצט שהם כותבין צפנקס הראשון ואח"כ חוזרין ומצקשים כל הכתוב צפנקס הכול שהוא משצט השני ואומרים זה לצני שמעון וכן כל כיוצא בזה עד י"א שצטים וכשנשלמו כל הי"א ולא נשאר רק שצט א' שהוא שצט נפתלי באחרונה לא היו לריכין לחזור ולהוליא בכתב אחר כי כבר אין שם מעורב עמו עוד שצט אחר רק הוא לצדו ולכן היו מונין אותו במקומו והיו אומרים בני נפתלי אלו נשארין וכך מספרם אך האחרים שהיו לריכין להוליא חשבונום בכתב אחר נאמר בו לצני פי' עוד האיש הכתוב כאן לריך לחבר לצני שמעון או לצני ראובן וכו', עכ"ל. ונ"ל שכמוס כאן סוד גדול מאיר על שורש שצט נפתלי, שהיה נמנה במקומו כמו שרשם אותו משה ואהרן ונשיא שצטו בשעת הפקידה. ולא הלרכו להעתק ונשאר שם במקומו צפנקס המקורי ונשאר אלס בתוכס רשימה של כל כלל ישראל מה שלא נשאר לשאר השצטים, ובעבור זה היו בלוחות עם שאר השצטים. וזה שפי' בעל הי השילוח שצצט נפתלי דווקא יש חשש שמא יתפעל על הטובה שנטעשה לו או לחצירו, כי אללו עוד נרשם מה שרשם משה רבינו, והוב צבחי' לוחות ראשונות שלא היה בהם טובה, ודווקא בלוחות שניות בא

126. י"ה: ויסודו (שמות ט"ו ב') עזי חזמרת י"ה ויהי לי לישועה וגו' ועיין לעיל פרק א' משנה א' שמכרה שש י"ה מורה על מיטות הכסא עד שתהיה מחייית עמלק. ועל זה באו עשרה ברוגי מלכות כדאיתא פרקי היכלות רבתי פרק ה' אות ד' וז"ל אמר ר' ישמעאל אותו היום חמישי צצט היה כשצאה שמועה קשה מרומי לומר תפשו מאצירי ישראל וכו' עד (שם) פרק ח' אות ד' וז"ל ר' חנינא בן תרדיון קשר כתר מלכותו ומלך על רומי כזורת פניו של לופיניוס קיסר ששה חדשים וברג ששת אלפים הגמוניס אלף לחדש והעמידו בלורת ר' חנינא בן תרדיון לופיניוס קיסר לפני רומי ונטלוהו והשליכוהו באש והמיתוהו ואחר החיותן של מעלה תפשוהו והטילוהו באש וצמדה זו לכל עשרה חכמי ישראל, ע"כ.
127. י"ה: צבאו"ת: ויסודו (שמואל א' א' י"א) ותדר גדר ותאמר יהו"ה צבאו"ת חס ראה תראה בעיני אמתך וגו'. הגם שנקראו בני ישראל לצבאות יהו"ה כדכתיב (שמות י"ג מ"א) ויהי בעצם היום הזה יאלו כל צבאות יהו"ה מארץ מצרים וגו' (ועיין לעיל פרק א' משנה א').
128. אלהי"ם חיים: עיין לעיל פרק א' משנה ח'. ושם הסברנו הענין,

126. שחוק: צחי' רבי חולפית המתורגמן כדאיתא בספר הליקוטים (וישצ - פרק ל"ז) וז"ל נפתלי נתגלגל ברבי חולפית המתרגמן, וסימניך (בראשית מ"ט כ"א) הנותן אמרי שפר, ע"כ.
127. לועזים: אין לו יסוד במקרא, והקרוז לו צהלל (תהילים קי"ד א') בלאת ישראל ממלכתי בית יעקב מעם לעז וגו'.
128. עליצים: אין לו יסוד במקרא, והקרוז לו בתפלת חנה (שמואל א' ב' א') ותתפלל חנה ותאמר עלך לבי ציבורי וגו'. ופי' עליצים הם שמחים.
129. עליזים: ויסודו (ישעיה כ"ד ח') שצת משוש תפיס חדל שאון עליזים וגו'. ופי' עליזים הם השמחים.
130. נועצים: ויסודו (מלכים א' י"ג ו') איך אחס נועלים להשיב את העם הזה דבר וגו'. ופי' הרד"ק (שם) איך אחס נועלים בעצמכם איש באחייו לתת לי ענה, ע"כ.
131. טורפים: אין לו יסוד במקרא, והקרוז לו אלל נח (בראשית ח' י"א) והנה עלה זית טרף צפיה וגו'.
132. ציידים: אין לו יסוד במקרא, והקרוז לו אלל נימרד (בראשית י"ט) הוא היה גבר ציד לפני יהו"ה וגו'.

משנה י"ט

¹⁴⁰עדים נאמנים ¹⁴¹שלשה הם, וכל אחד ואחד לבדו עומד, ומעידין על הא"ל כי הוא אחד ואין לו שני. ואלו

תם פרק חמישי

- את אדני ישב על כסא רם וגשא וגוי'.
 139. שוכן עד – מרום וקדוש – שמו: ויסודו (ישעיה נ"ז ט"ו) כי כה אמר רם וגשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון וגוי'.
 140. עדים נאמנים: עפ"פ (ישעיה ח' ז') ואעידה לי עדים נאמנים וגוי'.
 141. שלשה הם: היינו השלשה ספרים המוזכרים בפרק א' משנה א'. והן שלשה בחי'
 142. עול"ם: ולעיל בפרק א' משנה א' אמרנו שכוונתנו ספר שכבר נכתב כולו, אם אחז הספר בידו ואינו קורא בו אז הספור שנכתב בו אינו ספור, וכל הספר אינו אלא חצילה של נייר ודיו וא"כ קוראים אותו. ומדבר כאן שכל מארע שארע מראשית כל יאור נברא עד סוף כל הקלים, מקטן עד גדול הכל על ספר תולדות אדם נכתב. וזה ענין עולם שפירושו כל ההויה מתחלת עד סוף, וכל מאורע שמבראשית.
 143. שנה: ולעיל בפרק א' משנה א' אמרנו הוא המספר והמנין, השפה שבו מדובר הוא שפת מספר ומנין וחשבונות וחוקי הטבע וכו', אבל הסיפור שמספרים הוא אותו סיפור שמספר הספר הראשון. רק המספר והחשבון הוא זהה ולא בעבר ולא בעתיד מכיון שבעולם החשבון וחשבונות הכל קרה זהה.
 144. נפש: ולעיל בפרק א' משנה א' אמרנו הוא האדם הקורא או מספר הסיפור. והספור היא הנוקבא סוד העתיד לבא כי מי שיש בידו ספר, כמו שהזכרנו לעיל, אינו תופס רק חצילה נייר ודיו עד שקורא אותו. זאת אומרת שהספור הוא העתיד של הספר.

- דקשה איך שייך אלל הקב"ה ענין החיים כלל, וכי בעל חי הוא חתמה. אלא וודאי חיים פי' חמלעות ומשאב לתכלית הפקת הרגון הפשוט, וכל תולאה ועלול שנלך למטרה הדיא קרוי חיים.
 136. אלה"י ישראל: ויסודו (בראשית ל"ג כ') ויב שם מזבח ויקרא לו א"ל אלה"י ישראל וגוי'. ומרמז למה שאמרו ז"ל דיוקנו של יעקב אבינו חקוקה על כסא הכבוד. עיין רמב"ן (שם) ז"ל ועל דרך האמת הוא כמדרש רבותינו שדרשו רבותינו במסכת (מגלה י"ח) מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל, שנאמר ויקרא לו א"ל אלה"י ישראל ויש בענין זה סוד גדול הזכירוהו עוד בבראשית רבה (ע"ט ח') בלשון אחר, אמר לו, אתה אלו"ה בעליונים ואני אלו"ה בתחתונים ירמזו למה שהם אומרים תמיד שאיקונין של יעקב חקוקה בכסא הכבוד והכוונה שהשכינה שורה בארץ ישראל והמשכיל יבין, ע"כ.
 137. א"ל שד"י: ויסודו (בראשית י"ז א') וירא יהו"ה אל אברם ויאמר אליו אני א"ל שד"י הנהלך לפני וגוי'. וידועים הם דברי הר"ר שמחה זוניס מפרשיסחא ועיין בספ' פרי לדיק (בראשית אות א' בא"ד) ז"ל שם זה מרמז על מה שנאמר (חגיגה י"ב). אני הוא שאמרתי לעולם די, שהיה העולם מרחיב והולך כו' עד שגער בו הקב"ה והעמידו. היינו, כי הצריאה היתה כדי שיכירו הנצראים אלהותו ית"ש, ואמר להם הקב"ה די, שאין לריכין להמתח עוד יותר, כי תספיק הצריאה כמו שהיא להכיר ממנו אלהותו יתברך. ממילא, כשהכיר אברהם אבינו ע"ה מהצריאה אלהותו, היה רואה ממנה"ה עומד עליו, ע"כ.
 138. רם וגשא: ויסודו (ישעיה ו' א') בשנת מות המלך עזיהו ואראה